

Ikt. sz.: NOB/59-3/2012.

NOB-30/2012.
(NOB-62/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2012. október 30-án, kedden, 10 óra 10 perckor
az Országház földszint 1. számú tanácstermében
megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
A határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása.....	5
<i>L. Simon László tájékoztatása</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, észrevételek.....</i>	<i>14</i>
<i>L. Simon László válasza.....</i>	<i>21</i>
A Balassi Intézet és a magyar kulturális diplomácia bemutatása - Előadó: dr. Hatos Pál, a Balassi Intézet főigazgatója	28
<i>Dr. Hatos Pál tájékoztatója.....</i>	<i>28</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>32</i>
<i>Dr. Hatos Pál válasza, reagálása.....</i>	<i>35</i>
Egyebek	38

Napirendi javaslat

1. **Tájékoztató a Kárpát-medencei magyar-magyar kulturális kapcsolatokról**
Előadó:
L. Simon László kultúráért felelős államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

2. **A Balassi Intézet és a magyar kulturális diplomácia bemutatása**
Előadó:
Dr. Hatos Pál, a Balassi Intézet főigazgatója

3. **Egyebek**

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Potápi Árpád János (Fidesz)**, a bizottság elnöke

Dr. Szili Katalin (független), a bizottság alelnöke

Csóti György (Fidesz)

Ékes Ilona (Fidesz)

Dr. Hoppál Péter (Fidesz)

Kószegi Zoltán (Fidesz)

Szávay István (Jobbik)

Dr. Stágel Bence (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Szili Katalin (független) távolléte idejére Potápi Árpád Jánosnak (Fidesz)

Dr. Hoppál Péter (Fidesz) megérkezéséig dr. Kovács Ferencnek (Fidesz)

Kalmár Ferenc András (KDNP) dr. Stágel Bencének (KDNP)

Kószegi Zoltán (Fidesz) megérkezéséig Ékes Ilonának (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

L. Simon László kultúráért felelős államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Dr. Hatos Pál főigazgató (Balassi Intézet)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

A határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mindenkit sok szeretettel köszöntök a Nemzeti összetartozás bizottsága mai ülésén. Köszöntöm körünkben L. Simon László kultúráért felelős államtitkár urat, és köszönjük szépen, hogy elfogadta meghívásunkat, majd az első napirendi pontban ő ad számunkra tájékoztatót. Szintén köszöntöm Hatos Pál urat, a Balassi Intézet főigazgatóját, és természetesen köszöntöm képviselőtársaimat, illetve a teremben tartózkodó munkatársainkat, és azokat, akiket mai ülésünk érdekel.

A jegyzőkönyv számára szeretném bejelenteni a helyettesítéseket: dr. Hoppál Péter képviselő urat helyettesíti dr. Kovács Ferenc alelnök úr, Kőszegi Zoltán képviselő urat helyettesíti Ékes Ilona képviselő asszony, és Kalmár Ferenc képviselő urat helyettesíti dr. Stágel Bence képviselő úr.

Megkérdezem a bizottság tagjait, hogy elfogadják-e a napirendi javaslatot. (Szavazás.) Igen, úgy látom, egyhangúlag elfogadtuk. Köszönöm szépen.

Tájékoztató a Kárpát-medencei magyar-magyar kulturális kapcsolatokról - Előadó: L. Simon László kultúráért felelős államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Első napirendi pontunk egy tájékoztató a Kárpát-medencei magyar-magyar kulturális kapcsolatokról, előadó: L. Simon László, kultúráért felelős államtitkár, Emberi Erőforrások Minisztériuma. Még egyszer üdvözlöm sok szeretettel államtitkár urat, és át is adom a szót.

L. Simon László tájékoztatása

L. SIMON LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselőtársaim! Nagyon szépen köszönöm a meghívásukat, igen megtisztelő számomra, hogy a Nemzeti összetartozás bizottsága ebben a tárgykörben meghallgatást kíván tartani, úgyhogy örömmel tettem eleget meghívásuknak. Különösen aktuális ez a mostani parlamenti bizottsági meghallgatás abból a szempontból, hogy a múlt héten Nyugat-Ukrajnában tettem a kormány nevében hivatalos látogatást, amely számos reményt keltő programmal gazdagította az ukrán-magyar, illetve a magyar-magyar kapcsolatokat.

Bizonyára tudják képviselőtársaim, hogy egy aktív és intenzív kulturális diplomáciai munkát kezdtünk meg, illetve folytatunk a Kárpát-medence magyarságának körében is, ennek eredményeképpen az elmúlt héten egy négy állomáshelyre korlátozódó vándorturnéra ment a Magyar Állami Népi Együttes, mely a magyar néptáncművészet egyik legelhivatottabb, az állam által fenntartott műhelye, és programjuk egy részénél elkísértem őket. A három magyar közösség előtt bemutatott előadást követően a lemergi patinás operaházban vettem részt, ott már az ukrán közönség előtt megtartott előadásukon, amely - örömmel számolok be képviselőtársaimnak erről - olyan siker volt, hogy a teltházas operában a közönség felállva tapsolta meg az egyébként rendkívül izgalmas és szép, a magyar néptánc és a Kárpát-medencei velünk élő közösség néptáncát bemutató „Magyar rapszódia” című előadást.

Örülök annak, hogy egy ilyen fontos látogatást követően tudunk ma itt eszmét cserélni képviselőtársaimmal a magyar-magyar kulturális kapcsolatokról. A kárpátaljai utazásom is arról győzött meg, hogy amikor magyar-magyar kulturális kapcsolatokról beszélünk, gondolkodunk, tárgyalunk, akkor nem elég pusztán a magyar közösség helyben élő, meghatározó politikai és kulturális vezetőivel tárgyalnunk, tanácskoznunk, hanem a többségi nemzet politikai vezetőivel is jó kapcsolatot kell ápolnunk. Azért kell ez, hogy megértsék, a

kisebbségi magyarság kulturális önazonosságának megélése, megőrzése a többségi nemzet számára is érték, gazdagabbá teszi azt az országot, amelyben a magyar kisebbség él, és amely egyébként annak az országnak a kultúrájához évszázadok, sőt egy évezred óta nagyon nagymértékben hozzájárult. Persze korábban a magyarok lakta területek még a magyar állam részét képező területek voltak, de akkor is voltak ott olyan területek, ahol kisebbségben éltünk.

A múlt heti látogatáshoz talán még annyit tennék hozzá, hogy nemcsak én vettem részt ezen a programsorozaton, hanem Pröhle Gergely helyettes államtitkár úr is, aki szintén az egyik korábbi estjét nézte meg a Magyar Állami Népi Együttesnek, és szintén tárgyalásokat folytatott. Azt gondolom, hogy az ilyen kapcsolatok nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy erősítsük a kisebbségi létben élő magyarságot. Tisztelt Képviselőtársaim! Erre azért is szükség van, mert érzékeljük azt, hogy intolerancia, valamiféle nacionalizusból, rosszul értelmezett nacionalizusból következő türelmetlenség és hisztériakeltés a környező országokban is előfordul. Ha már Kárpátjánál tartunk, ékes példája ennek az, hogy a Vereckei emlékművet folyamatosan megrongálják.

Lembergől hazafelé tartva meg is látogattam a Vereckei emlékművet, mert kíváncsi voltam, miképpen sikerült helyreállítani ezt a magyarság számára fontos építményt, hiszen mindannyian jól tudjuk, hogy a honfoglalás korában a magyar törzsek ezen a részen, a Vereckei-hágón keresztül közelítették meg a Kárpát-medencét, az új hazát. Szerencsére most szép állapotban találtam a velem utazó főkonzul úrral együtt az emlékművet, attól eltekintve, hogy néhány festéknyom még látszik az emlékmű kövein és a környezetén. Reméljük, hogy az olyan látogatások, amelyek nemcsak a magyar közösséget célozzák, hanem a többségi nemzet politikai vezetőit is, megértetik azt, hogy az ő érdekük is az, hogy az ilyen durva, jogsértő, a magyarság történelmét, emlékeit, emlékműveit meggyalázó tettek elfogadhatatlanok, és ez ellen nekik is fel kell lépniük.

Ennyi bevezető után engedjék meg, hogy néhány konkrétumra térjek rá. Mint azt képviselőtársaim jól tudják, a kormányprogram is foglalkozik a kulturális nemzetegyesítés problematikájával, hiszen az anyaországi magyarság számára is alapvető fontosságú az, hogy a Kárpát-medencében élő, a többségi nemzetrészekről elszakított kisebbségi magyarság is a mindennapjaiban meg tudja élni a nemzethez való tartozás örömét, felemelő érzését, hogy ne pusztán csak valamiféle kötelező formalitásként éljék meg a magyar állam szerepvállalását, hanem valóban, a kormányzat gondoskodó szeretetét is érezzék. Ez messze túlmutat azon, hogy jó támogatási politikával próbáljuk segíteni a határon túli magyarságot. Számunkra fontos, hogy ez egy érzelmileg is átélhető közösség legyen, hogy egyértelmű legyen a magyar kormány részéről és a magyar politika részéről is az, hogy számunkra is érzelmi kérdés az, hogy a határon túli magyarsággal, magyar testvéreinkkel kapcsolatot ápolunk, és hogy ez a kapcsolatápolás a nemzet kulturális egyesítésének a fogalmával ér fel.

Azokat a jogszabályokat, amelyek megszülettek az elmúlt két évben, nem kell ismertetnem, hiszen a jelenlévő képviselőtársaim jól ismerik, és ahogy körbenézek a teremben, látom, hogy olyan képviselők ülnek közöttünk, akik valamennyi fontosabb jogszabályt megszavazták, amelyek szimbolikus értékűek is. A kulturális nemzetegyesítés fogalmával azért is operál a kormányprogram, mert számunkra rendkívül fontos dolog az, hogy a határon túli közösségeink fennmaradjanak, nyelvüket, kultúrájukat őrizzék, ápolják, továbbadják. Mindez nemcsak az ő érdekük, hanem a miénk is, a mi gazdasági, politikai és kulturális céljainkat is szolgálja az, hogyha a környező országokban erős, öntudatos, gazdaságilag is életképes magyar közösség él mind egy tömbben, mind szórványban.

Tisztelt Képviselőtársaim! Néhány konkrét kulturális kérdésre szeretnék rátérni, kiemelve az országos közművelődési koncepciót, amely nemcsak az anyaország kulturális feladataival foglalkozik, hanem nagyon fontos célokat fogalmaz meg a határon túli egyes magyar lakta régiókkal kapcsolatosan, hiszen ez a koncepció is kiemelten fontosnak tartja az

egységes értékrenden, kulturális hagyományokon és módszereken alapuló magyar közművelődés kutatását, ápolását, a magyar kultúra gondozását. Ez a koncepció érinti mindazon országokat Magyarországon túl, amelyekben magyar kisebbség él. Románia, Szlovákia, Szlovénia, Szerbia, Horvátország, Ausztria, Ukrajna és számos más országgal kapcsolatos problémákat is tárgyal, ahol diaszpórában élnek magyar nemzetársaink.

De ez a dokumentum természetesen nem áll önmagában, ehhez számos dokumentum is kapcsolódik, amelyekre az előbb már utaltam. Az alaptörvény számunkra, a kulturális kormányzat számára egyértelműen határozza meg a felelősségi köröket és a tennivalókat. Amikor arról beszélünk, hogy a kulturális javak elérése, hozzáférhetővé tétele alkotmányos alapjog, akkor ez természetesen vonatkozik minden magyar állampolgárra, azokra is, akik nem az anyaországban élnek, és természetesen vonatkozik azokra is, akikkel kapcsolatban felelősséget érez és komoly kötelezettségeket vállal a magyar állam, még akkor is, hogyha nem magyar állampolgárok, de magyar nemzetiségűek.

Bízunk abban, hogy az elfogadott új állampolgársági törvénynek köszönhetően egyre többen fogják a határon túli magyarok körében is felvenni a magyar állampolgárságot. Ehhez a magyar állam komoly erőforrásokat biztosít a külképviseletek számára. Kárpátaljai utazásom során most külön végignézttem az ungvári főkonzulátusunkat, főkonzul úr végigvezetett - valamennyi konzullal találkoztam -, és megnéztem, hogy milyen hatékonyan, milyen szervezeten folyik az állampolgársági okmányok előkészítése, átadása. Nagyon nagy számban sikerül magyar állampolgárokat köszönteni Kárpátalján is, tehát egy kifejezetten jól működő, és egyre hatékonyabb munka folyik, amely a Külügyminisztérium munkáját dicséri, amit nagyon köszönünk.

Ki kell még emelnem néhány olyan programot, amelyek az elmúlt két évben születtek meg: az egyik a nemzetpolitikai stratégia, a másik az Új Nemzedék Jövőjéért Program, mindezeknek komoly határon túli kulturális vetületei vannak. Ki kell emelnem a Duna-stratégiát, a Mikó Imre-tervet, a vajdasági magyar kulturális stratégiát, és a Kárpát-medencei térség gazdaságfejlesztési programját. De talán, ha megengedjük, kitérnék a számomra egyik legfontosabb programra, amelynek a kidolgozását én irányítottam, ez a Nemzeti Kulturális Alap támogatási politikájáról szóló stratégia, amelyet újonnan fogadtunk el idén, ha jól emlékszem, tavasszal, és ennek megfelelően dolgozták ki a Nemzeti Kulturális Alap szakkollégiumai a saját támogatási programjaikat. Ez azért fontos, mert ezek a programok egyértelművé teszik azt, hogy a mi tárcánkhoz tartozó egyik legfontosabb háttérintézmény milyen módon vállal szerepet a határon túli magyarság kultúrájának támogatásában. Ez az anyag természetesen a Nemzeti Kulturális Alap honlapján hozzáférhető.

Tisztelt Képviselőtársaim! Önök azt nagyon jól tudják, hogy ugyan a Kárpát-medencei magyar-magyar kulturális kapcsolatokról kell beszélünk, és ez alapvetően hozzánk tartozik, de én soha nem voltam híve a tárcasovinizmusnak, ezért el kell mondanom önöknek, hogy ezt hatékonyan csak úgy tudjuk megvalósítani, ha a tárcák összedolgoznak, és itt bizonyos kérdésekben nagyon jó az együttműködés. Épp a Külügyminisztériummal nem olyan régen tárgyaltunk Pröhle helyettes államtitkár úrral a kassai Európa kulturális fővárosa programsorozat kapcsán a magyar jelenlétről. A közelmúltban egyeztettünk újra Hatos Pál úrral, aki a következő napirend meghívott előadója, akivel nagyon szorosán együttműködünk számos olyan program kidolgozásában és lebonyolításában, amelyek ugyan nemcsak a határon túli magyarságot célozzák meg, de a határon túli magyarságot is érintik.

Gondolok itt a Publishing Hungary programunkra, amelynek a kidolgozói mi vagyunk, és amelynek a lebonyolítója a Balassi Intézet. Ennek köszönhetően nemcsak svéd, orosz, francia és angol nyelvterületen vagyunk jelen a külföldi könyvvásárokon, hanem most már nagy erővel a környező országok rangos könyves rendezvényein is, hogy csak egyet emeljek ki, a belgrádi könyvfesztiválon, amelyet nem olyan régen Navracsics miniszter úr nyitott meg. De a marosvásárhelyi könyvfesztiválra vagy a bukaresti könyvvásárra is

gondolhatok, amelyeknek szintén komoly magyar vonatkozásai vannak. Ez a program jelentős, és képviselőtársaimat tájékoztatom arról, hogy évi százmillió forinttal támogatja a Nemzeti Kulturális Alap ezt az új programot, amelyet a mi kormányzati időnkben indítottunk el. Három évre előre kötöttünk megállapodást a Balassi Intézettel, tehát jövőre is 100, és az azt követő évben is 100 millió forintot fog kapni a Balassi Intézet arra, hogy ne legyen olyan rangos európai könyvvásár, ahol nincsen ott Magyarország.

A napirend ugyan a Kárpát-medencei magyar-magyar kulturális kapcsolatokról szól, de ha már a külföldi könyvvásárokon való jelenlétről beszélek, hadd térjek ki arra, hogy higgyék el képviselőtársaim, nemcsak az fontos, hogy a környező országok könyvvásárain jelen legyünk. Ha azt mondom önöknek, hogy most nagyon sikeresen bonyolítottuk le a göteborgi könyvvásárt Svédországban, vagy a helsinki könyvvásárt Finnországban, akkor azt kell tudni képviselőtársaimnak, hogy e mögött a sikerek mögött a diaszpóra aktív tevékenysége húzódik meg. Az ő szervező munkájuk, a helyi kapcsolatrendszerük, a helyi nyelvtudásuk - svéd vagy finn nyelvtudásuk - nagyon nagymértékben hozzájárul a sikerhez. Tehát nekünk érdekünk az ilyen típusú szakmai programoknak nemcsak a továbbvitele, hanem a bővítése is.

Az együttműködésben komoly partnerünk még a Bethlen Gábor Alap, amely - bizonyára tudják képviselőtársaim - számos kulturális programot támogat a könyvkiadástól kezdve, a folyóirat-kiadáson át nagyon sok mindent szóba tudnék hozni, a magyarság házát, illetve az oktatási államtitkár munkáját is említhetem, amely elsősorban az oktatás területén mozog, de vannak közös elképzeléseink, és formálódó programjaink. A civil- és egyházügyekért felelős, szintén a mi minisztériumunkban található államtitkársággal való együttműködésünket is ki kell emelnem.

Nem olyan régen éppen ebben a teremben kötöttünk egy olyan együttműködési megállapodást, amelyet a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium részéről Répás Zsuzsa helyettes államtitkár asszony, a mi részünkről Hölvényi államtitkár úr, a Balassi Intézet részéről Hatos főigazgató úr, illetve a mi államtitkárságunk részéről én írtam alá, és ebben még stratégiai partnerünk a Teleki Alapítvány. Ez az idei évtől kezdődően a határon túli magyar épített örökség összehangolt megóvására dolgoz ki programot. A jövő évi költségvetésünk számaiból a tervek alapján már most meg tudjuk mondani, hogy mennyit fogunk államtitkárságunként fordítani arra, hogy sokkal hatékonyabban ápoljuk a határon túli magyar épített örökséget, mint eddig.

Szeretném kiemelni képviselőtársaimnak azt is, hogy ez nemcsak azon területeket érinti, ahol jelen pillanatban még magyarok élnek, hanem azokat a területeket is, ahol magyarok éltek valamikor. A mi nemzetpolitikánk számára az is fontos, hogy azokat az emlékeket ápoljuk, amelyek a magyarok egykori jelenlétének a bizonyítékai. Gondoljanak csak arra a néhány furcsa politikusnak és magát történésznek kikiáltó embernek a tevékenységére, akik módszeresen próbálják a magyarság Kárpát-medencei jelenlétének a történeti állomásait elmismásolni, hogy finoman fogalmazzak. Ezért nekünk azon épületek - és külön szeretném felhívni a figyelmet -, temetők megvédése, ápolása, amelyek a magyarság egykori jelenlétének a bizonyítékai, szerintem stratégiai kérdésnek tekintendő.

Számos olyan települést tudunk mondani Felvidéktől kezdve Erdélyen át, Délvidékig, Kárpátaljáig, ahol azt látjuk, hogy a XIX. század közepéig a sírköveken csak magyar nevek és magyar nyelvű feliratok találhatók, majd utána ez szépen alakul át, és a XX. század közepére már teljesen eltűnnek a magyar nevek, és itt már szórványban sem él magyarság, de a sírkövek egyértelműen azt bizonyítják, hogy valamikor ezek magyar települések voltak. Lehet, hogy egy templomban már nem katolikus vagy református, hanem ortodox rítus alapján tartják az istentiszteletet vagy a misét, de annak a templomnak az építői valamikor magyarok voltak, és az is lehet, hogy éppen egy Árpád-kori templomról van szó. Tehát

nekünk fontos az, hogy a történeti hitelesség szempontjából ilyen forrásértékű emlékeket is óvjunk, ápoljunk.

Szeretném felhívni képviselőtársaim figyelmét arra, hogy 2008 óta működik a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal, amely komoly eredményeket tudott felmutatni. Az utóbbi hónapokban indult el a Civil Egyeztető Tanács, melynek kulturális és honismeretei munkacsoportjai is tevékenykednek. Mindezek az intézményes kereteit próbálják megteremteni annak, amiről most itt beszélünk.

Viszont van egy probléma, tisztelt, képviselőtársaim, amellyel szembe kell néznünk akkor, amikor magyar-magyar kulturális kapcsolatokról beszélünk a Kárpát-medencében, és amelyre részben már utaltam a temetőkkal kapcsolatosan, ez pedig az, hogy számottevő és erősen érzékelhető a népességfogyás. Az egy tömbben élő magyarságban is jelentős a népességfogyás, és egyre többen kerülnek abba a helyzetbe, hogy egyszer csak azt érzékelik, hogy szórványban élnek, és a szórványban pedig elég erős asszimilációs folyamatokkal is szembe kell nézni. Mindez nagy kihívások elé állítja kulturális kormányzatunkat, és ez természetesen nagyon komoly együttműködést igényel azon szereplőktől, akik abban érdekeltek, hogy a határon túli magyarság nyelvét és kultúráját meg tudják őrizni.

Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy röviden összefoglaljam, melyek a határon túli magyarság kulturális támogatásának meghatározó céljai. Elsőként hadd említsem a határon túl élő magyar közösség népességmegtartó képesség erősítését; ez éppen arra reflexió, amit az előbb problémaként vettem fel képviselőtársaimnak, hogy jelentős népességfogyást tapasztalhatunk. Amikor Antall József miniszterelnök úr azt mondta, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke, akkor még ennek a kijelentésnek abban az értelemben is volt realitása, hogy egy közel 15 milliós magyar népesség élt szerte a földön, ez nyilván, nem csak a Kárpát-medencei népességet jelentette. Az azóta eltelt két évtizedben milliós nagyságrendű népességfogyásról beszélhetünk, hiszen jól tudjuk, hogy a Kárpát-medence népessége is az általunk az általános és középiskolában megtanult majdnem 11 milliós számhoz képest már 9,8 milliós számot jelent, és látjuk azt is, hogy a második, harmadik generációs magyarság a nyugati diaszpórában nagymértékben elveszítette nyelvét; itt jelentősek azok a kísérletek, amelyek az anyaországhoz való kapcsolódásukat szolgálják.

A közvetlenül szomszédos országainkban is a magyar népesség aránya jelentősen fogy, ezért nekünk a kulturális programok kidolgozásánál a határainkon túl élő magyar közösségek népességmegtartó képességének az erősítése az egyik elsődleges cél kell, hogy legyen. Azt kell, hogy értsék, lássák képviselőtársaim és a magyar nyilvánosság is, hogy amikor mi a kultúrát támogatjuk a határon túl, akkor nemcsak azt akarjuk, hogy meg tudjon jelenni egy magyar nyelvű kötet Kolozsvárott, hanem hogy érdemes legyen magyarként élni, dolgozni, a nyelvet továbbvinni, hogy lehessen magyarként anyagi értelemben is boldogulni. Mindez a népességmegtartáshoz, a népességszám megtartásához, és - néha abban reménykedem, hogy - növekedéséhez is hozzá tud járulni. A másik fontos cél, ami ezzel természetesen szorosan összefügg, a határon túl élő közösségeink nemzeti identitásának erősítése, amelynél azt hiszem, hogy a kultúrával való szoros viszonyt nem kell megmagyaráznom a teremben senkinek sem. Kultúra és identitás, ezek egymást feltételező, egymást erősítő fogalmak.

Ugyanakkor sokszor elfeledkezünk arról, hogy a kultúrának komoly gazdasági dimenziói is vannak. Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretném harmadikként a gazdaságélénkítést, mint fontos funkciót kiemelni. Itt nem arról van szó, hogy magyarországi erős vállalatok, vagy a környező országokból Magyarországra került, és itt erős gazdasági potenciállal rendelkező magánszemélyek és vállalkozók ingatlanokat vásárolnak, beruháznak, pályáznak, fejlesztenek a szomszédos országokban. Egyébként jó érzés nekünk az, hogy a határon túl számos helyen MOL-kútnál tankolhatunk, OTP bankból vehetünk ki pénzt... *(Szávay István: Nem is beszélnek magyarul!)* Nincs így, képviselőtársam, nagyon sokat járok

Erdélyben, és tapasztalom, hogy a MOL-kutakon szinte mindenütt beszélnek magyarul. De ha nem, akkor azt tudom mondani, hogy nekik kell egy magyar benzinkúton nem magyarként megélniük, hogy a saját országukban egy magyar benzinkúton szolgálnak ki embereket. De szerintem ennek a mai meghallgatásnak is az kell, hogy legyen a célja, hogy éppen az összetartozás-tudatunkat erősítsük, és egymás megértését, tehát, ha megengedik, ezen a vonalon megyek tovább.

Tehát azt szerettem volna mondani, hogy a gazdaságélénkítésben az is nagyon fontos és nagyon jó, hogy jelen vannak a magyar multinacionális vállalatok a környező országokban; ez fontos. Az is nagyon jó - egy példát mondok -, hogy a kárpótlásnak köszönhetően számos értéket tudtak visszakapni, amelyek gazdasági erőt is jelentenek. De van két dolog, amit szeretnék kiemelni: az egyik a kulturális turizmus, amely az ottaniaknak és az ittenieknek is érdekük. Az erdélyi magyarság számára például komoly bevételi forrást jelenthet az, hogy ha meg tudják szólítani az anyaországi magyarságot, és egyfajta elsődleges turisztikai desztinációként tudják fölmutatni számunkra azokat az erdélyi városokat, tájakat és falvakat, amelyek a magyarsághoz erősen kötődnek, kötődtek.

Számomra felemelő érzés volt tegnapelőtt, amikor Kiskunfélegyházán részt vehettem a kiskunfélegyházi Petőfi-szobor felállításának 90. évfordulóján, amely szobornak a története önmagában az egész Kárpát-medencei magyarság történetét és a kisebbségi magyarság kálváriáját is szimbolizálja. Talán ismerik képviselőtársaim ennek a szobornak a történetét, melyet eredetileg 1897-ben Segesváron állítottak föl, illetve Félegyházán, azon a helyszínen, ahol Petőfi Sándor életét vesztette. Majd 1916-ban a románok elől menekülve szétszedték ezt a szobrot, és Magyarországra szállították, majd Vass miniszter úr 1922-ben Kiskunfélegyházának adta a szobrot. Ideiglenesen hozzájárult a felállításához addig, amíg Erdélyország vissza nem kerül, és az eredeti helyszínére fel nem állítják a szobrot.

Azóta Kiskunfélegyháza adakozásából, adományából egy új Petőfi-szobrot állítottak fel Segesvár mellett, én ezt is egy olyan szimbolikus dolognak tartom, amely nagyon fontos, és amellyel kapcsolatban olyan szép előadás hangzott el tegnapelőtt Kiskunfélegyházán, mely arról győzött meg engem újra - nem mint hogyha folyamatos megerősítésre szorulnék -, hogy igenis ezeknek az élményeknek a megismertetése, ezeknek az információknak az átadása vonzóvá, turisztikai értelemben is vonzóvá teheti ezeket az egyébként gyönyörű tájakat, gyönyörű városokat és szerethető embereket, s az általuk létrehozott és működtetett dolgokat az anyaországi magyarság számára.

Ehhez nagyon jól kapcsolódik az a program, amely a határon túli magyar lakta területekre való iskolai osztálykirándulásokat szolgálja. Nekem a középiskolás nagylányom - ha megengednek még egy személyes példát - most vett részt ennek a programnak köszönhetően egy egyhetes erdélyi osztálykiránduláson az egész osztályával. Ahogy én tapasztaltam, ez egy olyan életre szóló élmény volt, amely megalapozta számára azt, hogy a későbbiekben többször visszatérhessen Erdélybe, és átélje gyerekként, fiatalekként az összetartozás felemelő érzését. Én magam 14 évesen jártam először Székelyföldön, és egészen döbbenetes élmény volt számomra azt megtapasztalni, hogy a magyar határtól 500 kilométerre Keletre egy többen úgy élnek magyarok, hogy mondjuk, az a család, amelyiknél lakhattam, a legidősebb tagja, a nagyszülő, aki még Trianon előtt született, nem beszél románul. Ez egy egészen furcsa élmény volt kisgyerekként, és ez számomra is az egész életemben egy fontos és meghatározó, az újabb és újabb erdélyi utazásokat és barátságokat megalapozó dolog volt.

A kreatív ipart még szeretném kiemelni. A kreatív ipar az anyaországban is és a szomszédos országokban is egy olyan kitörési pont, amely számos munkanélküliségi probléma kezelését szolgálhatja, ezért az ebben való együttműködés, együttgondolkodás, a közös felsőoktatási programoknak az ebbe az irányba való terelése is nagyon sok olyan

muníciót szolgáltathat számunkra, amelynek köszönhetően gazdasági kapcsolatok és jövedelemtermelés vagy jövedelemnövekedés lehet az eredménye.

Tisztelt Képviselőtársaim! Még egy szót hadd szóljak a szórványban és diaszpórában élők helyzetéről, mert az ottani kulturális értékörzés, alkotó tevékenység támogatása, és az ő bekapcsolásuk a nemzeti kulturális vérkeringésbe, meghatározó jelentőségű. Ha megengedik, még azt is kiemelem, hogy van itt egy egészen speciális lehetőségünk és feladatunk, ez a szórványban élő cigánysággal való foglalatatoskodás, akik kettős kisebbségi létben élnek. Elsőre lehet, hogy furcsán hangzik, de azt tapasztaltuk az elmúlt egy, másfél évtizedben, hogy például a Partiumban, illetve Dél-Erdélyben azon cigányság, amelyik évszázadok óta együtt élt a magyarsággal, és amely magyar nyelvű volt, az elveszíti magyar nyelvét, nyelvcserén meg keresztül nagyon sok helyütt, és románra váltott. Ebből a szempontból tehát nekünk nem mellékes az, hogy ezekre a cigány közösségekre is odafigyeljünk, mert az ő magyar nyelvi közösségben való tartásuk is fontos lehet számunkra. Ne becsüljük ezt sem le!

Tisztelt Képviselőtársaim! Még egy szempontot kell mondanom a határon túli magyar kultúra támogatásának meghatározó céljainál, ez az egységes magyar közművelődési és művészeti örökségi kultúrkincsnek az európai dimenzióban való elhelyezése. Számunkra nagyon fontos az, hogy az európai politikai térben, az európai politikai közösségben, mondjuk úgy, hogy az Európai Unióban is egyértelművé tudjuk tenni azt, hogy milyen speciális helyzetben vagyunk, hogy nálunk a kisebbségi probléma nem pusztán identitásbeli kérdés. Erről egyébként, amikor tavaly Magyarország volt az Európai Unióban a soros elnök, akkor Brüsszelben, a parlamentben is beszéltem, hogy milyen fontos számunkra az, hogy meg tudjuk értetni nyugati partnereinkkel és barátainkkal, hogy számunkra a kisebbségi politika nem egyenlő a bevándorlási politikával. Nálunk, illetve a magyarság körében nem az okoz problémát, hogy az egykori gyarmati területekről, vagy a Közel-Keletről, Távol-Keletről nagyszámú bevándorlónak milyen vallási, kulturális vagy identitásproblémái vannak, és milyen módon nem tudnak a többségi társadalomba integrálódni, vagy milyen módon akarnak, vagy nem akarnak integrálódni, számunkra egy egészen más történeti meghatározottságú problémát jelent a kisebbségi lét kezelése.

Ha az egykor Magyarországhoz tartozó területen egy tömbben és szórványban élő magyarságról beszélünk, az teljesen más probléma, és teljesen más dimenzió a kultúra, a kulturális kapcsolatok, a határon túli magyarság kultúrájának nyugati megmutatásakor. Amikor mi egységes kultúráról beszélünk, akkor a külföldi kulturális évadokon a magyar kultúrát egységében akarjuk bemutatni, ami nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy még európai dimenzióban legyünk képesek megmutatni egy nem pusztán kisebbségi problémaként értelmezendő identitás- és kulturális problémát.

Tisztelt Képviselőtársaim! Néhány beavatkozási területre szeretnék rámutatni. Ilyen például az infrastruktúrafejlesztés, ahol vannak feladataink, és ahol számos dolgot támogatunk, számos magyar művelődési intézet fejlesztését, felújítását, bővítését és működtetését, művészeti és kulturális tartalmú programokkal való megtöltését támogatja a magyar állam a korábban felsorolt alapokon keresztül, és számos szervezet működését támogatjuk Magyarországról. Számos művészeti alkotás létrejöttét, csereprogramokban Magyarországon való bemutatását, illetve anyaországi produkcióknak a határon túl való bemutatását támogatjuk.

A Nemzeti Kulturális Alap valamennyi kollégiuma - beleértve a könyvkiadást, a folyóirat-kiadást, a szépirodalmi és ismeretterjesztő kollégiumot, az örökségvédelmi és építészeti kollégiumot, a népművészeti és közgyűjteményi kollégiumot, a vizuális művészeti kollégiumot és az előadó-művészeti kollégiumot - támogat határon túli magyar szervezeteket, intézményeket és magánszemélyeket. Nagyon sok példát tudnék felhozni a könyvkiadás területéről, nagyon sok pozitívumot tudnék említeni a népművészet, a népi kultúra területéről, de egészen el tudok menni a nagy fesztiválokig is.

Nekem különösen felemelő érzés volt a Kolozsvári Magyar Napok megnyitóján való részvétel, ahol a zsúfolásig telt Kolozsvári Magyar Operában, a Magyar Színházban a magyar politikai vezetőkkel - beleértve az összes magyar politikai párt képviselőjét - együtt tudtuk ezt a nagyszabású programot megnyitni, amelynek a támogatásához csak a Nemzeti Kulturális Alap 15 millió forinttal járult hozzá. Hasonló nagyságú dolgokról szerte a Kárpát-medencében be tudnék számolni.

Még egy pár szót, ha megenged, elnök úr. Nem tudom, lehet-e még szólni.

ELNÖK: Parancsoljon!

L. SIMON LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm.

Engedjék meg, hogy néhány konkrét nemzetközi együttműködésre térjek ki, végigszaladva a szomszédos országokon.

Ausztriával kétoldalú kulturális együttműködésünk van, ennek a nemzetközi szerződésben rögzített alapjait még 1976-ban, az előző rendszer idején rögzítettük. Vegyes bizottság működik a két ország között, ennek az utolsó ülése 2011. december 15-én volt Bécsben, 2014-ben lesz a következő találkozó Budapesten. Mindezeket túl az ausztriai magyar kulturális szervezetekkel én személy szerint is szoros kapcsolatot ápolok, még parlamenti bizottsági elnökként is számos rendezvényen, ünnepségen vettem részt. Engedjék meg, hogy kiemeljem, hogy Bécsben egy régi, nagy múltú, Klebelsberg által alapított kollégiumunk van. Ez a kollégium nagyon nagymértékben járul hozzá nemcsak az anyaországi kultúra ottani megismertetéséhez, hanem az ottani magyarság összetartásához is. Meg kell jegyezni, hogy Bécsben az ottani magyarság az emigrációból tevődik össze, de jelentős '56-os emigráció él jelenleg is Ausztriában.

Horvátországgal 1994-ben kötöttünk kétoldalú kulturális, oktatási és tudományos együttműködést, itt is vegyes bizottságunk működik. Nagyon sok programot tudnék kiemelni, de ezt most nem teszem meg. A Horvát-magyar Kisebbségi Vegyes Bizottság 12. ülése idén novemberben lesz reményeink szerint. Felmerült annak a gondolata, hogy Horvátországban is legyen önálló kulturális intézetünk. Ezzel még foglalkozunk, nem tudom, hogy főigazgató úr erre kitér-e, vagy nem.

Romániával az együttműködésünk szintén régi, még a rendszerváltozás előtti időszakra datálható. 1961-ben kötöttünk a két ország között művelődési és tudományos egyezményt. 1996-ban a két ország között együttműködési és jószomszédi szerződést kötöttünk, ezeknek is vannak kulturális vetületei. 1997-ben újabb partnerségi egyezményt kötöttünk, és 2005-ben egy fontos dolog történt, a Magyar Köztársaság kormánya és Románia kormánya között a Magyar Köztársaság bukaresti Magyar Kulturális Központja és a budapesti Román Kulturális Intézet működéséről szóló egyezményt írtuk alá. Nem olyan régen éppen Hatos főigazgató úrral együtt jártunk Bukarestben, az intézetet is végigjártuk, és számos tárgyaláson, programon vehettünk együtt részt.

Ugyanúgy főigazgató úrral együtt jártunk Kolozsváron, amit azért kell kiemelnem, mert a kolozsvári magyar intézet megalapításának a lehetősége is szóba került. Ezt Rétvári Bence államtitkár úr még bizottsági elnökként elmondott parlamenti kérdésemre adott válaszában meg is erősítette, hogy szándéka, célja a magyar kormánynak, hogy belátható időn belül Kolozsváron is legyen magyar kulturális intézet, és ezt én most már, mint államtitkár is csak megerősíteni és támogatni tudom. A marosvásárhelyi nemzetközi könyvvásárra már utaltam. Ha megengedik, Erdéllyel kapcsolatban még csak azt emelem ki, hogy számos értékes dolog valósult meg az utóbbi két évben is. Ha csak arra gondolnak, hogy Fadrusz János európai léptékű alkotása végre felújított, restaurált formájában díszíti újra Kolozsvár főterét - a Mátyás-szoborra utalok -, akkor van mire büszkének lennünk a mai időkben is.

Szerbiával kapcsolatban szeretném önöknek elmondani, képviselőtársaim, hogy 2006-ban kötöttünk együttműködési egyezményt, oktatási, tudományos, kulturális, sport- és ifjúsági együttműködési egyezményt, mely Magyarország, Szerbia és Montenegró Minisztertanácsa közötti egyezmény. Itt is van vegyes bizottságunk, mely legutóbb 2011 júniusában tartotta a 4. ülését Budapesten. Ki kell emelnem a belgrádi könyvvásár sikerét, amelyre már utaltam, és azt is, hogy Navracsics miniszter úr bejelentette a magyar kormány azon szándékát, hogy Belgrádban magyar házat létesítsen, amely a Balassi Intézet kötelékébe fog szerencsére tartozni. Az ennek létrehozásáról szóló előterjesztést 2012. augusztus 22-én tárgyalta a kormány, és október 14-én a rendkívüli kormányzati intézkedések keret terhére 900 millió forintot csoportosított át. Tehát minden lehetőség meglesz most már arra, hogy amit Navracsics miniszter úr bejelentett, az belátható időn belül, ebben a kormányzati ciklusban realitás legyen.

Tisztelt Képviselőtársaim! Egy pár szót Szlovéniáról is: érvényes kétoldalú kulturális együttműködése van a két országnak. 2010-ben jegyzékváltás történt a két ország között, amelyben a 2006-2008. közötti időszakra vonatkozó munkatervnek az érvényességét deklaráltuk, jelezve azt, hogy az ebben foglalt célok megvalósítását tartjuk addig irányadónak, amíg új munkatervet alá nem írunk. Itt is van vegyes bizottság, amely a 13. ülését 2012. szeptember 26-án Ljubljánában tartotta. Itt is számos kulturális együttműködésről tudnék beszámolni, de ezzel a bizottságot most nem kívánom terhelni.

Szlovákia viszonylatában el tudom mondani képviselőtársaimnak, hogy 2003. január 16-án írtunk alá kulturális, oktatási, tudományos, sport- és ifjúsági együttműködést. Ennek megfelelően, ez alapján 2011-ben írtuk alá a 2014-ig tartó időszakra szóló kulturális munkatervet. Balog miniszter úr éppen most megy Pozsonyba, novemberben fog Pozsonyba látogatni, ahol az oktatási miniszterrel fog találkozni, de kértük, hogy a kulturális miniszterrel is találkozhasson; úgy néz ki, hogy ez a találkozó is létrejöhet; reményeink szerint ennek is komoly eredményei lesznek.

Fontos még egyszer utalnom a már említett „Kassa Európa Kulturális Fővárosa” programra. 2013-ban, mint tudják, képviselőtársaim, Kassa lesz Európa kulturális fővárosa. Itt a Külügyminisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma között hatékony együttműködés keretében készítjük elő a programokat. Szeretném kiemelni képviselőtársaimnak, hogy kiemelten foglalkozunk a Márai Sándor emlékszoba helyzetével, amit 2012-ben felújítottak, viszont a látogathatóságával gondok vannak; éppen most kaptam a konzultól jelentést ezzel kapcsolatban. Célunk az, hogy minél szélesebb körben ismert legyen a Márai-emlékszoba, és egy látogatott emlékhely legyen. Nagyon sok mindent tudnék mondani még Szlovákiával kapcsolatban, de csak annyit még, hogy Szlovákiában, Pozsonyban egy nagyon jól működő kulturális intézetünk van a Balassi Intézet kötelékében, ahol egy új, fiatal igazgató van, és megítélésem szerint egy nagyon tehetséges és ambiciózus igazgató irányításával folyik ma itt a munka.

Ukrajnára térve, képviselőtársaimnak szeretném elmondani, hogy 1996-ban kormányrendelettel kihirdetett egyezményt kötöttünk, a Magyar Köztársaság kormánya és Ukrajna kormánya közötti kulturális, oktatási és tudományos együttműködést. Itt is vegyes bizottságunk működik, ennek a 15. ülése tavaly decemberben volt. Itt nagyon sok gondunk van, bevallom őszintén képviselőtársaimnak, hogy itt van talán a legtöbb tennivalónk. Fel kellene újítani a Kárpátaljai Megyei Magyar Színházat, de nagyon nehéz helyzetbe került a beregszászi levéltár is.

A beregszászi levéltár megőrzése és ott tartása, nem Ungvárra való átszállítása stratégiai kérdés. Leszakadt a mennyezet nem olyan régen, szerencsére az értékes iratanyagot ez alapvetően nem károsította. Azért is fontos a beregszászi levéltár megőrzése, és próbáljuk az ukrán partnerekkel megértetni, ezért kell képviselőtársaimnak is elfogadni azt, hogy nem engedheti meg magának a magyar külpolitika azt, hogy csak Beregszászig és a Vereckei-

hágóig megy el, hanem el kell menni Lembergbe, hogy megértessük az ukrainai partnerekkel, hogy nekik is fontos az, hogy a beregszászi levéltár megmaradjon, hiszen az ottani egyházi közösségekre vonatkozó, az ottani ukrán közösségekre vonatkozó iratanyag jelentős része is a mi magyar levéltárunkban található, úgyhogy ennek a megvédése is nagyon fontos.

Szép eredményeket is tudnék mondani önöknek, de hogy csak néhányat említsek, mondjuk az örökségvédelem területéről, ilyen a beregszászi Szent Kereszt templom állagmegóvása, a huszti református templom felújítása, a mezőkaszonyi református templom állagmegóvása, a beregszentmiklósi Rákóczi-vár tetőfelújítása, és még sorolhatnám tovább, képviselőtársaim, ezeket az eredményeket. Említhetnék bizonyos olyan kulturális együttműködések is, amelyeknek köszönhetően könyvek, folyóiratok jelennek meg, de azért van még mit tennünk. Talán itt vagyunk a leginkább nehéz helyzetben, hiszen az ország nagy méretének köszönhetően - több mint 40 milliós országról beszélünk - parlamenti képviselőt a kárpátaljai magyarság számára - látják a képviselőtársaim, a hétvégén volt választás -, nagyon nehéz lesz elérni. Reméljük, hogy egyszer ezt is valamilyen módon meg lehet majd oldani.

Tisztelt Képviselőtársaim! Bár még sok mindennel készültünk, sok mindenről tudnék képviselőtársaimnak beszámolni, de azt hiszem, hogy itt lezárom, csak röviden még arra térek ki, hogy a Bethlen Gábor Alap és a Nemzeti Kulturális Alap mellett a tárcának van egy-két saját programja is, ilyen például a határon túli magyar irodalmi ösztöndíj-pályázat, amelyet most már jó pár év óta működtetünk. Vannak speciális, egyedi támogatású programjaink, mint például a Székelyföldi Eger Napok, melyet államtitkárságunk támogat, de egyébként a sepsiszentgyörgyi kulturális intézetünk szervezi, tehát itt is nagyon jó együttműködésekről tudnék beszámolni.

Ha megengedik, képviselőtársaim, itt most lekerekíteném, azzal zárva a gondolataimat, hogy mint láthatják, számunkra nagyon fontos a magyar-magyar kulturális kapcsolatok ápolása, erősítése és támogatása a Kárpát-medencében. A kulturális kormányzat és az egész kormány az elmúlt két évben a parlament jogszabály-alkotó tevékenységéhez is igazodva sok mindent próbált megvalósítani, és szerintem sikeresen is működtünk. Természetesen mi is tudjuk, hogy a jelenleginél sokkal nagyobb forrásokat lehetne áldozni a határon túli magyarság kultúrájára, de a jelenlegi gazdasági körülmények között ezt nehezen tudjuk megtenni. Bízom benne, hogy a magyar gazdaság megerősödését követően még további programokat, támogatásokat fogunk tudni indítani és nyújtani a Kárpát-medencében, ezzel erősítve az anyaországot és nemzeti összetartozásunkat. Tisztelt elnök úr, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr.

Szeretném megköszönni először is azt, hogy az első egyeztetésre vállalta a mai bizottsági ülésen való tájékoztatót, és azt is szeretném megköszönni, hogy ez a tájékoztató rendkívül átfogó és széles körű volt, gyakorlatilag, azt gondolom, nem maradt olyan terület, amelyről ne beszélt volna. Szintén szeretném megköszönni azt, hogy az államtitkári csere után rendkívül energikusan, nagy energiával vetette be magát erre a területre, és azt gondolom, hogy az előző időszakhoz képest látványos eredmények kezdődtek el, illetve születtek meg. További munkájához ezúton is kívánok sok sikert, jó egészséget, sok erőt, hogy ilyen energiával és ilyen energikusan tudja tovább vinni ezt a területet.

A magam részéről majd teszek fel egy-két kérdést, de először átadom a szót a bizottság tagjainak. Elsőként Csóti György képviselő úr, utána Szávay István képviselő úr.

Kérdések, észrevételek

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr.

Azért is kérek szót, mert sajnos 11 órakor a külügyi bizottság ülésére kell mennem, ezért Hatos főigazgató úrtól elnézést kérek, nem udvariasságból távozom el.

Nagyon sok kérdésem lenne, és nagyon sok témáról lehetne beszélni, de a bizottság idejét is kímélendő, én csak egyetlenegy dologról beszélnék, ez a magyar nyelvhasználat az elcsatolt területeken, és itt két ágon menne az a gondolatkör, amit én felhozok, egyrészt a magyar, vagy magyar eredetű kulturális intézményekben - így például főúri kastélyokban, múzeumokban -, a másik pedig, hogy a magyar vállalatok - magyar OTP, CBA, MOL stb. - fiókvállalatainál, leányvállalatainál.

Az első kérdés nagyon nehéz, mert egyeztetni kell a szomszédos országok illetékes szerveivel, de nagyon vegyes a kép. Van, ahol van magyar nyelvű vezetés, van, ahol van magyar nyelvű ismertető is, és van, ahol egyáltalán nincs, és odáig is elmennek - például a Felvidéken -, hogy egyszerűen a magyar főurak festményeiről fekete festékekkel kifestik a feliratot, hogy ki ő, és mit csinált. Ez elsősorban a kulturális tárca, a kulturális államtitkárság kompetenciája, hogy ezen a területen próbáljon valamilyen eredményt elérni, ezt kérem, kérjük.

Vannak egészen elképesztő dolgok, főleg a Felvidéken. Csak egyetlenegy dolgot mondok tanulságképpen, hogy milyen mentalitással állunk szemben sok szomszédos ország esetében. Az év elején voltam Pozsonyban egy rendezvényen, és a Falkensteiner Szállodában - azért mondom a nevét, hogy ebbe a szállodába senki ne menjen közülünk -, amelyik négycsillagos egyébként, és jó színvonalú, a reggeliző asztalon minden vendégnek egy külön kis papírból készült terítő volt, amelyen fel volt írva a „Jó étvágyat!” nemcsak szlovákul, angolul, németül, franciául, hanem görögül, svédül, portugálul, minden nyelven, ami Európában van, és magyarul nem. Ez egy akkora arculcsapása a magyarságnak, hogy nem is ragozom tovább. Egyébként ezt én szóvá tettem mindenhol, újságcikk is lett belőle. A Külügyminisztérium megértő volt, és addig nem fog küldeni hivatalosan senkit ebbe a szállodába, amíg ez nem változik meg. Tehát nagyon fontos a magyar nyelvhasználat, amennyire lehet, a kulturális intézményekben.

Ami a második kérdést illeti, a magyar vállalatok fiókinstitúcióiban a magyar nyelvhasználatot viszont én kötelezően elvárom, nem a kulturális tárcától, hanem az egész kormányzattól, a kormányzat megfelelő területétől, hogy igenis szólítsa fel ezeket a vállalatokat, mert itt is nagyon vegyes a kép. Főként Erdélyben beszélnek magyarul a MOL-kutaknál, ezt én is tudom, a Felvidéken már sokkal kevésbé, de olyan területen, ahol a helyi törvények előírják a magyar nyelvhasználatot, a kettős nyelvhasználatot, ott a CBA-ban sincs kiírva magyarul semmi, és nem beszélnek magyarul, pedig a lakosság többsége magyar vagy 20 százalék felett amúgy is kötelező lenne a kétnyelvűség.

Ezt a két dolgot kérem tisztelettel, hogy a kulturális tárca is szorgalmazza, amennyire lehet, és ahol lehet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szávay István képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Üdvözlöm tisztelettel államtitkár urat, és köszönöm szépen a tényleg nagyon tartalmas beszámolót. Bár egy picit nehezen indult az elején, megijedtem, hogy itt majd mennyire lesz szó konkrétumokról, de tényleg nagyon tartalmasra sikeredett, aminek nagyon örülök, államtitkár úr, úgyhogy a magam részéről mindenképpen megelőlegezek önnek egy kis bizalmat és türelmet ezekre a feladatokra. Ezt megtettem Répás Zsuzsával is annak idején, más kérdés kapcsán, sajnos ez nem sikerült, úgyhogy én mindenképpen szorítok önnek és munkatársainak, hogy ezekben az ügyekben, amiket felsorolt, legyenek érdemi előrelépések.

Én már most kérem államtitkár urat, hogy mondjuk, egy év múlva - most október 30. van - jöjjön ide vissza megint közénk (*L. Simon László: Ha meghívna, jövök.*), és beszéljünk ezekről a kérdésekről, amelyek most itt felmerültek, és azokról a tervekről, amelyeket államtitkár úr megfogalmazott. Mi ezekhez - nyilván tudomása van róla, hogy - mindig

partnerek vagyunk, illetve a magunk szerény eszközeivel a támogatást önöknek eddig is megadtuk, és ezentúl is meg fogjuk adni. Ettől függetlenül nyomon fogjuk követni, hogy ezekkel a kérdésekkel mi van, amelyekről most itt szó volt.

Engedje meg, hogy egy pár dologra reagáljak, illetve egy-két kérdést feltegyek. Nagyon sok minden van, tényleg, ebben igaza van Csóti képviselő úrnak, ezért próbálok én is gyors lenni.

Hatékony, jól működő ügyintézés a konzulátusokon az állampolgársággal kapcsolatban: sokadszorra, de ceterum censeo, én magam az összes konzulátuson jártam, és mindenhol azt tapasztaltam, hogy az ügyintézők megfeszített munkával, kedvesen, empatikusan stb., stb. végezték a munkájukat, tehát az ottani munkaszervezést nem érheti kritika, a probléma viszont továbbra is az, hogy Magyarország, a Külügyminisztérium vagy nem tudom, akinek ez dolga lenne, ehhez elegendő kapacitást, emberi állományt, anyagi bázist nem biztosít. Több hónapos várakozások vannak még mindig, pedig most már 230 ezernél járunk, és a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalnak nincs elegendő apparátusa ehhez. Hiába javasoltam, hogy a költségvetésben plusz forrásokat biztosítsunk ahhoz, hogy plusz munkaerőt tudjanak felvenni.

Több hónap késéssel érkeznek meg az állampolgársági papírok, és ezt követően újabb több hónap múlva kapják meg az anyakönyveket az érintettek. Onnantól kezdve, hogy valaki bemegy, kér egy sorszámot és egy időpontot, sok esetben még mindig körülbelül egy év eltelik, mire az utolsó papírok is a birtokába jutnak, ami nagyon sok. Még egyszer mondom, ez nem a munkatársak munkáján múlik, hanem egész egyszerűen nincsenek elegendő, és nincsen ehhez elegendő erőforrás. (*L. Simon László ingatja a fejét.*) Ha nem hiszi el, államtitkár úr, és látom, hogy nem hiszi el, akkor kérem, hogy tájékozódjon, és ha önnek van valamiféle ráhatása, akkor kérem, hogy ez ügyben segítsen valamit.

Mikó Imre-terv, Kárpát-medencei gazdasági térség, fejlesztések stb.: szeretnénk látni, hogy konkrét pénz mikor lesz ezekben a tervekben, merthogy most nincsen, és most jobbról, balról, a szakértők közül is többen bólogatnak itt a teremben, ahogy látom. Ez szép és jó, de egyelőre csak szavakban megy a nemzetmentés, ezért folyamatosan, de jó lenne ezekhez konkrét forrásokat is rendelni. Ezzel most nem bírálni akartam ezt a Mikó Imre-tervet, félreértés ne essék, mert én olvastam, és nagyon fontos, jó célok vannak benne megfogalmazva.

Külföldi magyar emlékek megőrzése, külön költségvetési soron 5 millió forint szerepel. Kérdezem, államtitkár úr, hogy van-e értelme ezt külön költségvetési soron szerepeltetni. A külön költségvetési soron van egy ilyen, hogy külföldi magyar emlékek megőrzése 5 millió forint, amit én három évre szeretnék legalább 50 millióra felemelni, és ezt a Fidesz- és a KDNP-képviselők folyamatosan leszavazzák. Akkor vagy ezt szüntessük meg a költségvetésben, akkor is ezt kértem már... (*L. Simon László: Melyiknél van?*) A KIM-nél van, szerintem, de most nem tudom pontosan megmondani. (*Közbeszólás: A külügyben van.*) Jó. Tehát ez így bután néz ki, azt hiszem, ráadásul, amire szolgál, nyilvánvalóan sokkal több pénzt fordít a kormányzat ilyen célokra, nagyon helyesen.

Említette államtitkár úr példaként a Kolozsvári Magyar Napokat, de számos különböző magyar napot és fesztivált szerveznek a Kárpát-medencében, ami nagyon jó és helyes. Nem gondolkodnak-e azon, hogy ezeket valahogyan össze kellene fogni, ennek valamilyen egységes támogatási keretet biztosítani, mert most körülbelül úgy néz ki, hogy Pozsonytól Csíkszeredáig mindenhol kitalálja valaki, hogy szeretnénk magyar napokat csinálni, és van, ahol ennek van hagyománya, van, ahol nincs, például Brassóban most rendezték meg másodszorra, de nincsen ennek semmilyen egységes kerete vagy támogatási programja. Persze, ez nagy munka lenne, de lehet, hogy ezen érdemes lenne elgondolkodni, és adott esetben az ilyen magyar napok és fesztiválok támogatásából egy picit jobban kiiktatni a politikai szempontokat, mert ha nagyon megvizsgálánk, megkaparnánk, hogy melyik magyar

fesztivált és magyar napokat, milyen szervezetek pályázzák meg, és végül is ki, mennyi támogatást kap, egyenlőtlenségek is megmutatkoznának, de nem akarok ennél erőteljesebben fogalmazni. Tehát lenne valami egységes koncepció arra, hogy ezeket a magyar kulturális rendezvényeket valamiféle egységes koncepció alapján támogadjuk.

A belgrádi magyar intézetet én is felírtam, de erről már volt szó, úgyhogy megemlíteném még a magyar vállalatok ügyét, amelyre Csóti képviselő úr most lecsapott. Több hónapja pörgök én már ezen a témán, de ennek én alapvetően nagyon örülök, mert így talán kicsit nagyobb esélye van a megoldásra, ha kormánypárti képviselőtársaim is ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak. Én három hete várok most már miniszterelnök úrra, a jövő héten válaszolnia is kell az ezzel kapcsolatos kérdéseimre. Egy-két gondolatot hadd tegyek hozzá, egyetértve teljesen azzal, amit Csóti György képviselőtársam mondott.

Egyrészt a munkahelyteremtés: a magyar vállalatok miért nem magyar embereknek adnak munkát a külhoni magyar területeken? Lehet itt hivatkozni Európára, diszkriminációra meg másra, de annak kellene megvizsgálni a lehetőségét, hogy egy magyar vagy részben magyar tulajdonban lévő cég hogyan tud a munkaerő-felvételnél a magyar nyelvtudással rendelkező - nem magyar nemzetiségű, hanem magyar nyelvtudással rendelkező - dolgozók számára előnyt biztosítani. Ez több száz magyar család megélhetését biztosíthatná szerte a Kárpát-medencében.

Az ungvári OTP-ben - Ungvár lakosságának 10 százaléka magyar, hogy mondjak egy konkrét példát -, tíz percig kellett keresni, mire az 50 dolgozóból előkerítettek egyvalakit, aki törve beszélt magyarul. Fogarason is 900 magyar van, és senki nem beszél az ottani MOL-kúton például magyarul, de egy mondat erejéig sem. Sőt, továbbmegyek, amikor megkérdeztem, hogy beszél-e magyarul, fel volt háborodva a kutas kisasszony - MOL-kútról beszélünk -, hogy ez itt Románia, és ő románul beszél. Ezeket a dolgokat lehet, hogy érdemes lenne megvizsgálni.

A nyelvhasználat kérdése, és maradjunk az OTP-nél. Az OTP sok helyen nem biztosít lehetőséget a magyar nyelvhasználatra, és a magyar nyelvű ügyfeleknek szlovák nyelvű sms-eket küldözget. A Bethlen Gábor Alap - régi téma - a kifizetőhely, és szlovákul meg románul van kiírva az OTP-fiókokban, miközben önök 250 ezer embert köteleztek arra, hogy OTP-s számlát nyissanak; ezzel nyilván, nem kis hasznot, bevételt, reklámlehetőséget biztosítva az OTP-nek. A CBA-ról itt már szó volt, a CBA-t már egy-két helyen rákényszerítették erre, sőt van a Kétnyelvű Dél-Szlovákiáért Mozgalom, amit Boldoghy Olivérék és jó páran még csinálnak, és például a komáromi Tescóban kényszerítették ki a teljes kétnyelvűséget.

Ezek olyan dolgok, amiket tényleg támogatni kellene, és támogatásra érdemesek, de ehhez kellene valamilyen világos jelzés a magyar állam részéről, hiszen ezeket a cégeket, még akkor is, hogyha nincsenek feltétlenül állami tulajdonban, mégis Magyarországgal azonosítják. Ezek a cégek rá is játszanak egyébként ezekre az érzelmekre, hogy mi vagyunk a magyar benzinkút, a magyar üzletlánc, a magyar bank, tessék hozzánk jönni, tessék itt vásárolni.

Temető: nagyon fontos. Annak idején a Jobbik vetette fel a házsongárdi temető világörökség részévé való nyilvánítását, amit Semjén miniszterelnök-helyettes úr kezdeményezett, és ennek nagyon örülünk. Itt egy dologra szeretném felhívni a figyelmet, illetve kérdezni, ez pedig a katonatemetők kérdése. Ez ügyben van-e önök között valamilyen kooperáció, tehát a kulturális államtitkárság és a Honvédelmi Minisztérium között, mert számos magyar katonatemető van szerte a Kárpát-medencében, meglehetősen elhanyagolt állapotban. Többet felújítottak, nyíltak erre források, én ezt tudom, de itt sem tudok arról, hogy lenne valami átfogó koncepció egyáltalán ezek nyilvántartásba-vételére, legalábbis nem tudok arról, hogy ilyen nyilvántartás lenne.

A kolozsvári Mátyás-szobrot kiemelte az államtitkár úr. A legmélyebb felháborodással jelzem továbbra is, hogy önök semmilyen érdemi lépést nem tettek az ügyben, hogy a Jorga-

táblát a Mátyás-szobortól eltakarítsa valaki. Azzal együtt is, hogy egy államközi szerződés alapján finanszírozták a szobor felújítását, tehát magyar állami pénz került ebbe. A szerződést a románok megszegték azzal, hogy ezt a táblát oda visszatették, és gyakorlatilag senkitől nemhogy egy erős, de egy kedvesen felkérő félmondat sem hangzott el Magyarországon se a Külügyminisztérium, se a kultúráért felelős kormánysszervek részéről a román fél irányába, hogy legyenek kedvesek a nyíltan, egyértelműen a magyarságot sértő és minket provokáló táblát onnan eltávolítani. Államtitkár úr szándékozik-e ez ügyben fellépni?

A legutolsó, és bocsánat, ha hosszú voltam egy kicsit, de államtitkár úr sok dologról beszélt, szerencsére. (*Kőszegi Zoltán: Már megszoktuk.*) Ti megszokjátok már, igen. Szóba került itt egy pár üléssel ezelőtt az, hogy kicsit az országimázsunk - idézőjelben - meglehetősen rossz nyugaton, és nem nagyon fordítunk sokat erre, főleg a kultúra, de inkább a történelemszemlélet szempontjából. Azt hiszem, két üléssel ezelőtt volt szó róla, hogy szükség lenne új szemléletű történelemkönyvekre, a magyar történelmet bemutató olyan komolyabb írásokra, amelyeket a világnyelveken is meg kellene jeleníteni, és ezeket szétküldeni a nyugat-európai és a világegyetemi könyvtárakba, mert óriási lemaradásban, hátrányban vagyunk a szlovák és a román propagandával szemben, hogy csak ezt a kettőt említsem. Ez a két állam hihetetlen sokat áldoz arra, hogy könyveken, tudományos tanulmányokon, köteteken keresztül a saját elsőbbségét, felsőbbbbségét és igazságát, velünk való történelmi vitás kérdésekben próbálja bizonyítani a nyugat számára. Van-e bármilyen gondolkodás ebben a témában?

Ezek lennének a kérdéseim, és várom államtitkár úr válaszát, és kívánok jó munkát ezekhez a feladatokhoz! Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Kőszegi Zoltán képviselő úr, és kérek mindenkit, hogy egy kicsit rövidebben, de természetesen ez nem Szávay képviselő úrnak szól.

KŐSZEGI ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm szépen én is államtitkár úrnak a részletes tájékoztatót. A részeredményekhez gratulálok, és remélem, hogy ez a lendület tovább folytatódik. Szeretnék három témát felvetni.

Az épített örökségről beszélt, az épített örökség védelméről a Kárpát-medencében, ezért külön felhívnom a figyelmét a Szabadka belvárosában zajló folyamatokra. Jó lenne, hogyha minden eszközzel megpróbálnánk ezt megakadályozni, illetve segítenénk az ottani civil erőket abban, hogy ez a katasztrófa ne történjen meg.

A szórvány területeken, különösen Erdélyben elindult egy program, erre szeretném a figyelmét felhívni. Ön is említette azokat a templomokat, egyházi és magántulajdonban lévő épületeket, építményeket, amelyekre úgy is tekinthetünk, mint a Székelyföld és Magyarország közötti híd pilléreire, pillérek százaira, amelyek megmentésére elindult egy program. Ezt én majd eljuttatom államtitkár úrnak, csak szeretném most itt is felvetni ez alkalommal, hogy van egy komoly elgondolás és egy komoly program arra, hogy hogyan lehetne ezeket megmenteni, és a Magyarországról Székelyföldre utazók számára megállóhelyekként, állomáshelyekként ezeket kiépíteni, illetve megőrizni, megtartani az utókor számára.

Még egy harmadik téma, ez pedig az, hogy a nyugati, különösen az emigráns vagy nyugatra szakadt magyarok kulturális örökségének különböző gyűjteményei vannak. Ezek közül kiemelném Szöllösi Antal gyűjteményét Svédországban, aki szeretné hazahozni. Hihetetlen értékű, kimondhatatlan mennyiségű dokumentumanyag, fotók, kiadványok, könyvek, folyóiratok vannak benne, levelezéseket tartalmaz, amelyeket ő maga tárol a saját lakásában, de el nem lehet mondani, hogy milyen körülmények között, ezért szeretné hazahozni. Ilyen van még számos, ezért jó lenne ezekkel a gyűjtőkkel, kutatókkal felvenni a kapcsolatot, és támogatni, segíteni őket. Ebben egyébként most már ők önkormányzatokat is

keresnek, akik helyet biztosítanak ezek elhelyezésére, és megteremtenék a feltételeket ahhoz, hogy ezek kutathatók legyenek, és közkinccsé lehessen tenni őket, még mielőtt ezek teljesen eltűnnek, és ha esetleg közülük néhányan elmennek, akkor velük együtt ne menjen a szemétheyekre ez az óriási magyar érték. Erre szerettem volna felhívni a figyelmét, és arra kérni, hogy segítsen abban, hogy ezek megmentődjenek. Ezekkel kapcsolatosan majd részletes információkat megpróbálok eljuttatni önnek. Köszönöm szépen még egyszer.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hoppál Péter képviselő úr!

DR. HOPPÁL PÉTER (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Nemcsak szóban próbálok deklarálni, hogy rövid leszek, hanem próbálok törekedni is rá. Leírtam már az államtitkár úr beszéde alatt azt a három dolgot, amit szeretnék kiemelni, egyúttal meg is szeretném köszönni, hogy valóban itt van közöttünk, és ilyen széles áttekintést nyújtott a bizottságnak.

Az első kérdés a kulturális identitás fundamentumának tekinthető elég komplex kérdéskör, az anyanyelv megtartása. Erről, ahogy államtitkár referált, ahogy érintette ezt a kérdéskört, azt szeretném csak megkérdezni, hogy van-e erre bármilyen koncepció, kormányzati koncepció, ami területi különbségeket figyelembe véve kifejezetten, mint legfontosabb kulturális kötődés az anyanyelv megtartásának a programját helyezi előtérbe.

A második kérdésem, amit már Szávay képviselő úr is érintett, a nemzeti létünk nagy temetője, Házsongárd. A nyáron, több évtized után egy olyan vezetést kaptam az ottani kolozsvári Református Kollégium igazgatójától, aki direkt azt mutatta be, hogy milyen sírrongálások történnek, és hogy régi nagy magyar családok kriptáiról hogyan verik le - a már ott nem lévő családok kriptáiról - a táblákat, és hogyan temetnek fölé román sírokat, és hogyan alakulnak át a régi nagy magyar családi kripták román kriptákká. Tehát túl azon, hogy végigjárjuk a szokásos körutakat, és ezzel missziót is végzünk az anyaországi magyarok irányába, hogy meglássák, ki mindenki nyugszik ott - nem sorolom az impozáns névsort -, de közben a sírok zöme átalakul, és a több évszázados emlékhely gyakorlatilag már nem az, ami volt. Van-e erre bármilyen lehetősége a kulturális kormányzatnak, ezt a folyamatot meggátolni.

A harmadik, végső kérdésem az, hogy a kulturális kánonban szereplő személyeknek a helyi védelme kint is, vagy akár itt, az anyaországban nagyon nehéz feladatot ró az önkormányzatokra vagy a helyi közösségekre. Van-e olyan lehetőség, hogy mondjuk, határ menti együttműködések keretében a kormányközi vegyes bizottságra hatással van-e a kulturális tárca, hogy ilyen ügyeket feldobhassanak a tárcának azok az önkormányzatok, amelyek ilyen munkában részt vesznek, mert forrás hiányában, sajnos elenyésznek bizonyos értékeink, ezért jó lenne, hogyha erre lehetőség adódna. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ékes Ilona képviselő asszony!

ÉKES ILONA (Fidesz): Nagyon röviden, csak egy mondattal, hogy halottak napja közeleg, itt is sok sírokkal foglalkozó kérdés volt, én szeretném megkérdezni, hogy a délvidéki tömegsírok helyzetére van-e valami megoldása a kormánynak, ezeknek a feltárására, emlékhelyek állítására. Ennyi, köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Alelnök asszony!

DR. SZILI KATALIN (független): Köszönöm szépen, elnök úr.

Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Engedje meg, hogy néhány gondolattal én magam is hozzájáruljak a mai bizottsági ülésen a nemzeti kultúrákról szóló párbeszédhez.

Ebben az első mondatom az, hogy örülök annak, hogy államtitkár úr mondandójában sok olyan elem megtalálható, amit a 2010. március 4-én a KMKF-ben elfogadott kulturális stratégia jelent. Ez is jól láttatja azt, hogy van egy olyan kulturális nemzetstratégia, amely nemcsak akkor biztosított konszenzust, hanem elemeiben ma is biztosítja azt, hogy legyen egy olyan kooperáció, párbeszéd, ami nyilvánvalóan egy irányba mutat.

Nem szeretnék kalandozni, bár tudom azt, hogy a kulturális kérdésekkel számtalan kérdés összefügg, mint ahogy itt a felszólalásokban el is hangzott, és nyilván, nem szakítható el ettől az oktatás, a tudomány és diplomácia kérdése sem, de ha megengedi, államtitkár úr, néhány olyan kérdést vetnék fel, ami részben azokkal a programokkal kapcsolatos, amik már eddig működtek. Gondolok itt az Ithaka-programra, a Rodostó-programra, az elinduló Julianus-programra, arra, hogy mi lesz a Márai-programmal, hiszen az is egy olyan elindított program volt, amely nemzeti értékeinknek nemcsak a felmutatását jelenti, hanem egy olyan lehetőséget a kulturális szervezeteknek, civileknek az irodalmi értékeink bemutatására, ami, én azt gondolom, hogy folytatásra érdemes.

Tisztelt Államtitkár Úr! Két külön területre térnék ki. Ön is említette a diaszpórában élők helyzetét, illetőleg azokat a törekvéseket és erőfeszítéseket, amelyeket ők tesznek kulturális örökségünk megőrzésére. Idén júniusban elindítottunk elnök úr támogatásával is egy párbeszédet, hogy a diaszpórában még meglévő kulturális örökség - és itt nem a fizikai örökségre gondolok, hanem arra a szellemi örökségre, amelyik könyvtárakban, levéltárakban található - megőrzésére milyen lehetőséget biztosítanak. Van-e arra lehetőség, hogy esetlegesen az ottani közösségek pályázat útján juthassanak olyan forráshoz, amiben egy kooperációval elindítható az a program, hogy hova kerüljenek, mi az, ami ebből hazakerüljön, mi az, aminek a megőrzése ott szükséges. Én úgy gondolom, hogy a 24. órában vagyunk, és ezeknek a megőrzése közös érdek.

Tisztelt Államtitkár Úr! Említette Kőszegi Zoltán képviselőtársam Szöllősi Antalnak azt a gyűjteményét, amely, azt gondolom, hogy páratlan '56-os, külföldön megjelenő gyűjteményt jelent. Ehhez a párbeszédhez annyiban járulok hozzá, hogy magam a Nemzeti Kulturális Alapnak az illetékes elnök urát kerestem meg, hogy fogadja Szöllősi urat, és remélem, hogy eredményre talál, és valóban lehetőség lesz arra, hogy ezt mi magunk is felkaroljuk és megoldjuk.

Két megjegyzést még hadd tegyek, államtitkár úr. Egyrészt a legutóbbi időkben a Szlovákiai Magyar Írók Társasága létrehozta a határon túli könyvkiadás és könyvterjesztés érdekvédelmi fórumát, mely, azt gondolom, hogy sok olyan kérdést fogalmazott meg, ami részben a támogatási kérdéseket, részben ezeknek az együttes kezelését, a közös tudás megteremtését jelentik. Kérem, hogy államtitkár úr is és azt gondolom, hogy bizottságunk is figyeljen oda ennek a fórumnak a működésére, hiszen közös érdek az, hogy a könyvkiadás ne csak és kizárólag a gazdasági kérdéseken múljon.

Itt csak egy zárójeles megjegyzést tennék, vannak olyan kérdések, hogy a könyv, mint kultúránk egyik megjelenítője, nem szabad, hogy az enyészeté legyen a gazdasági folyamatok kitettsége miatt, és egyszerűen én úgy gondolom, hogy ugyanúgy, ahogy a nemzeti intézmények prioritást élveznek a támogatásban, azt gondolom, hogy ebben is meg kellene teremteni azokat a prioritásokat, amik valóban a távlatosságot jelentik. És csak tájékoztatásul mondom, hogy hasonló kezdeményezés a Kárpát-medencei újságírók együttműködése is, ami egy médiastratégia kiépítését jelenti, és amely szintén távlatosan is fontos lépést tesz az irányban, hogy az információáramlás és az információk a kultúrában is megjelenjenek, ami azt gondolom, hogy egy elengedhetetlen eszköz.

Én is köszönöm a beszámolóját, és elnézést kérek, elnök úr, nem szeretném, ha egy befejezetlen szimfóniává válnánk, hogy mindenki, ahogy szólt, elmegy, de nekem is 11 óra 50-kor mennem kell. Remélem, hogy még belefér a válasza, de ez függ öntől is, államtitkár úr, hogy milyen hosszú lesz a válasza. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Mindenkit megóvnék a saját kérdéseimtől, nagyon sok mindent jegyzeteltem, és beszéltem volna a diaszpóráról, illetve a tervezett, bécsi kihelyezett ülésünkről, amit érintett az államtitkár úr is, a kulturális örökség bécsi helyszínei kapcsán, illetve a diaszpórában élő bécsi magyarokat, de inkább nem teszek fel kérdéseket. Annyiban viszont kapcsolódnék Szávay képviselő úrhoz, ő említette, és ezt meg kell erősítenem, hogy a költségvetési törvényjavaslatban sem a Mikó Imre-tervre, sem pedig a Wekerle-tervre egyetlenegy fillér nincsen a jövő évre meghatározva. Már nem emlékszem, hogy bizottságunk készített-e erre bizottsági módosító javaslatot, de fontolóra kellene venni azt, hogy egy minimális összeget tegyünk ezekre a programokra. Nem is kellene a kiadást növelni a költségvetési törvényjavaslatban, hanem a benne lévő összegeket kellene átcsoportosítani, amelyek, én azt gondolom, hogy benne vannak. Tehát egy minimális összeget kellene ezekre a gazdasági programokra tenni, már csak azért is, mert hogyha ezekről beszélünk, kormánybiztos van stb., akkor legyen egy minimális fedezet, hogyha ennél nagyobb összegeket nem is tud a kormány most ezekre a programokra tenni, hogy addig legalább ezek a programok el tudjanak indulni.

Köszönöm szépen mindenkinek a kérdéseit, amelyek majdnem hosszabbak voltak, mint maga az előadás, és megadom a szót államtitkár úrnak.

L. Simon László válaszája

L. SIMON LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nagyon köszönöm a figyelmüket és a hozzáértő kérdéseket. Engedjék meg, hogy gyorsan végigfussak a kérdéseken, és azokra válaszoljak.

Csóti képviselő úrnak a magyar nyelvhasználattal kapcsolatos kérdésére, amelyet többen, mások is érintettek - ha megengedik, akkor csak itt térnék ki rá - azt tudom válaszolni, hogy elkészültünk kiváló nyelvész professzorok bevonásával a magyar nyelv állapotát feldolgozó jelentéssel. Ez a jelentéstervezet még nem került a kormány elé, ugyanis a Répás Zsuzsanna által vezetett helyettes államtitkársággal vannak szakmai vitáink éppen a határon túli magyarság nyelvhasználatával kapcsolatos kérdésekben. Nem tudom, mikor fog a kormány elé kerülni, én a magam részéről fölvettem ennek a társadalommal való megismertetésének a lehetőségét is. Egy kiváló anyagról van szó, egy rendkívül alapos összefoglalásról, amely a magyar nyelv használatának valamennyi részterületére kitér, és amelyet nem politikusok, hanem szakemberek, nyelvészek alkottak meg. Mindazonáltal nem egy tudományos dokumentumot hoztak létre, hanem egy közérthető, a politika számára is konvertálható anyagot.

Ezt azért hozom fel, mert ez ugyan egy jelentés, de számos ponton javaslatokat is megfogalmaz, hogy mit kellene tennünk, milyen irányba indulhatna el a kormány. Ezt a jelentést egy korábbi országgyűlési határozatunk alapján, amennyiben majd a kormány elfogadja, a parlament elé is be kell vinnünk, tehát elvileg bizottsági és plenáris üléseken is meg fogjuk tudni vitatni. Tehát, hogyha ide kerül a parlament elé, akkor minden bizonnyal az önök bizottságát, a kulturális bizottságot és az oktatási bizottságot is érinteni fogja ennek a jelentésnek a megvitatása.

Csóti képviselő úr aggodalmaival többé-kevésbé egyébként egyetértek, számos aggasztó jelenséget tapasztalok az utazásaim során magam is, nemcsak a mindennapi nyelvhasználat kérdésében, hanem, ahogyan ő említette, a határon túli magyarság körében található múzeumok, gyűjtemények, kiállítóhelyek esetében is. Egy személyes példám, hogyha megengedik, megemlítem, mert kifejezetten fájdalmas volt nekem egy csucsai tapasztalatom. Arról a Csucsáról van szó, ahol én egyetemista korom óta szinte minden kolozsvári utam során megállok Ady emléke előtt tisztelegve, és író barátaimmal is számtalanszor jártam ott. Az egyik utazásunk során az idegenvezető hölgy, amikor néhány

fiatal író-t vittem el magammal, azt fejtette ki nekünk, hogy ez az a kastély, amelyet Octavian Goga épített magának; Octavian Goga kiváló román író és miniszter egyébként. Amikor én szóba hoztam Ady Endrét, akinek a melléképületben van az emlékszobája - mely zsugorodik egyébként -, akkor azt mondta nekem, hogy ehhez Adynak nem volt köze, ezt Goga építette magának.

Mi persze, jól tudjuk, hogy ez a Boncza-kastély, amelyről szó van, és mi jól tudjuk, hogy Ady úgy került oda, hogy Boncza Bertának udvarolt, és Csinszkaról van szó, ezt nem kell senkinek sem elmondanom ennyi művelt ember között. Mi jól ismerjük azokat a fényképeket is, amelyek Csorba Csilla, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgató asszonyának kiváló kötetében mind megjelentek, amelyeken Ady Boncza Bertát átkarolva áll a Boncza-kastély előtt, amelyet majd később vásárol meg magának Goga, és az egyik részét építteti át. Aztán a későbbiekben, amikor még csak megyei bizottsági elnök voltam, a Fejér Megyei Közgyűlés tagja, a testvéremegyével, Kolozs megyével együtt tartott együttes ülésen az akkori román parlamenti alelnök jelenlétében ezt elég hangsúlyosan szóvá is tettem, kisebb helyi diplomáciai bonyodalmat okozva, de azt gondolom, hogy felelősségünk és kötelességünk, bármilyen pozícióban is legyünk, az ilyen durva hamisítási szándékok megjegyzése.

Ugyanígy minden egyes alkalommal szóvá teszem azt is, hogyha néprajzi kiállításokon mindenféle megjelölés nélkül térben és időben különböző helyen és különböző korokban keletkezett tárgyi emlékeket egymás mellé helyeznek. Hogy egy példát említsek - szintén Kolozsvárott történt -, az ottani, egyébként nagyon értékes, európai rangú néprajzi gyűjtemény kiállításán, egy kalotaszegi szobabelsőben egy román festett naiv ikon megjelenítésével találkoztam. Gondolom, nem kell megmagyaráznom, hogy a többségében református - bár vannak ott katolikus közösségek is, de a többségében református - magyar falvakban, egy magyar szobabelsőben, ahol jellegzetes kalotaszegi hímzések, tárgyak, motívumok jelennek meg, nem volt a szoba kelléke egy naiv ortodox román festett ikon. Ilyeneket szerintem szóvá lehet és szóvá is kell tenni.

Amikor Hatos főigazgató úrral Bukarestben jártuk, akkor két dologra külön figyeltünk, és elmentünk a bukaresti Néprajzi Múzeumba, és elmentünk a bukaresti skanzenbe is, hogy lássuk, milyen módon jelennek meg egymás mellett az Erdélyben valamikor együtt élt nemzetiségek, a magyarok, románok, szászok és a többi, nem mondom végig, tárgyi emlékei. Tehát vannak olyan területek, kérdések, ahol igenis meg kell szólalni, ezek részben tudományos, részben politikai feladatot jelentenek számunkra.

Ha megengedik, képviselőtársaim, és ezt most Szávay képviselő úrnak is mondom, én a vállalatok nyelvpolitikájával kapcsolatban most nem válaszolnék. Nem azért, mint hogyha nem értenék egyet azokkal, amiket fölvetettek, de azért túlmutat az én kompetenciámon. Amennyiben lehetőségem lesz ezzel kapcsolatban véleményt megfogalmazni, természetesen megteszem, és ha jól emlékszem a programomra, éppen ma jön hozzám a MOL kommunikációs igazgatója más ügyben, és meg fogom neki említeni, hogy ma a Nemzeti összetartozás bizottsága ülésén ez, mint probléma fölvetődött. Ilyen szinten tudok segíteni, de alapvetően ez nem magyar kormányzati feladat, ezt, gondolom, képviselőtársaim is elismerik, elfogadják.

Szávay képviselő úrnak szeretném mondani, hogy amiről beszámoltam, azok közül sok minden már eredmény. Egyrészt a 4,5 hónap államtitkársági munka eredménye, másrészt azok a programok, amelyekre utaltam, a megvalósult könyvvásárok és a többi, amelyeket Hatos főigazgató úrral együtt bonyolítottunk, azok a tavaly októberi NKA-elnökségem óta indított programoknak az eredményei. Nagyon sok olyan program van, amely a 2010-es kormányváltás óta folyamatosan a különféle államtitkárságok, különféle minisztériumok munkájának és együttműködésének az eredményei, de valóban, számos tervet is elmondtam, és ha a bizottság meghív, a későbbiekben is szívesen állok a rendelkezésükre, hogy ezekről beszámoljak.

A konzulátusok munkájára, ha nem haragszik, nem térek ki. Én azt javaslom, hogy a Külügyminisztériumból hívjanak meg valakit, képviselőtársaim, és őt faggassák ki. Nekem Ungváron nagyon pozitív tapasztalatom volt, főkonzul úr arról tájékoztatott, és magam is láttam, mert bementünk a kolléganők szobájába, akik éppen az állampolgársági iratokkal foglalkoznak, és ők mondták, hogy három nap alatt elkészülnek az új okiratokkal, és lehetősek az állampolgársági eskük. Nem tudom, hogy a Kárpát-medencében szerte a konzulátusokon mi a gyakorlat, ha megengedik, annyiban hátrítom a válaszadást, hogy nem az én feladatom, úgyhogy kérem, hogy a külügyből hívják meg a kollégákat. Egyébként tájékozódni fogok erről, mert kíváncsivá tett a képviselő úr.

A Mikó Imre-tervvel kapcsolatosan, hogy nincsen pénz, emiatt én is szomorú vagyok. Nem a mi minisztériumunk feladata, de azért említettem meg a Mikó Imre-tervet, hogy a sok egymás mellett működő program közül a Mikó Imre-terv is a határon túli magyarság ügyével foglalkozkodik. Egyetértek azzal, hogy jó lenne e mögé anyagi forrásokat tenni, de az általunk vitt programok mindegyike mögött ott van a költségvetési források vagy a minisztériumnál vagy a Nemzeti Kulturális Alapnál, vagy társtárcaánál, amelyeket egymás mellé tudunk rendelni.

A külföldi magyar emlékek, 5 millió forint: ez a Külügyminisztériumban található, és sokkal több forrást biztosítunk erre. Utaltam arra az együttműködésekre, amelyet együtt írtunk alá, nagyon sok tízmillió forintot fogunk erre fordítani, a határon túli magyar örökség megóvására, de azért azt ne felejtsek el, képviselőtársaim, hogy a szocialista kormányzás nyolc éve alatt két területen sikerült teljesen lenullázni a költségvetési sorokat, az egyik az egyházi örökségvédelem, a másik pedig a határon túli magyar örökségvédelem. Innen kell a mai költségvetési körülmények között, és egy eladósított ország teljesítőképességének figyelembevételével valahogy visszatornázni magunkat. Ez nem könnyű, de higgye el, képviselő úr, hogy ezt a feladatot nagyon komolyan vesszük.

A magyar fesztiváloknál egységes koncepció: azt tudom mondani a képviselő úrnak, hogy a magyar kulturális kormányzatnak nem feladata annak a programszervezésnek a lebonyolítása, amely a civil közösségek feladata. A mi feladatunk az, hogy amennyiben a különféle fesztiválszervezők összeállnak, mint ahogyan Magyarországon is van Fesztivál Szövetség, amelyik rendszeresen eljuttatja ahhoz a két kollégiumhoz az ajánlásait, amelyek a Nemzeti Kulturális Alapnál döntenek. Az egyik a kulturális fesztiválokkal kapcsolatos döntéseket meghozó állandó kollégiumunk, a másik pedig a kulturális turisztikai fesztiválokról döntő ad hoc kollégiumunk, amelyek az idén bőven több mint egymilliárd forintot osztottak szét, és ezek közül jelentős források jutottak a határon túlra is. Azt tudom mondani, hogy amennyiben a határon túli magyar fesztiválok összefognak, együtt gondolkodnak, és konkrét javaslatot megfogalmaznak a támogatási politikával kapcsolatosan, azt mi mindenképpen figyelembe fogjuk venni.

Képviselő úr, tájékoztatom arról, hogy még az én bizottsági elnökségem idején, a parlament Kulturális és sajtóbizottságában kulturális fesztiválokkal kapcsolatos meghallgatás zajlott, és ezen a meghallgatáson a határon túli magyar fesztiválok szervezői is megjelentek, a Jobbik képviselői külön hívtak vendégeket a számukra fontos fesztiválok szervezői személyében; határon túli és anyaországi fesztiválokra is gondolok. Ők mindannyian szót kaptak a parlament Kulturális és sajtóbizottsága ülésén, elmondták a javaslataikat, és azok közül azokkal, amikkel én egyetértettem - számos ilyen javaslat volt -, azokat a későbbiekben, mint a Nemzeti Kulturális Alap vezetője, a támogatáspolitikába beépítettem.

A vállalatokra már utaltam, itt arról többet már nem mondanék, viszont javaslom, hogy érdemes lenne egyszer Szatmáry Kristóf államtitkár urat meghívni ebbe a körbe, mert az, amit a képviselő úr itt megfogalmazott, hogy jelzés a magyar állam részéről a magyar nagyvállalatok felé, azt a gazdasági tárcaának kell megtennie. Minden feladatot én nem merek magamra vállalni, így is viszonylag keveset alszom.

A temetőkkal kapcsolatban, melyet több képviselőtársam is felhozott, azt hiszem, elég sok mindent elmondtam. Azt azért ne felejtjük el, hogy van egy Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottságunk, amely a Miniszterelnökség mellett elég jelentős forrással működik, és ennek a vezetője Boross Péter, korábbi miniszterelnök úr. Ez nem egy formális bizottság, ez egy nagyon sok eredményt felmutató bizottság, mert mind az anyaországi, mind a határon túli magyar sírokkal, temetőkkal foglalkozik és a katonasírokkal is.

A katonasírokkal kapcsolatos fölvetését külön köszönöm. Én abban a pillanatban, hogy parlamenti bizottsági elnök lettem, az első hivatalos programom, előkészítendő a 2014-es megemlékezéseket, az Isonzó völgyébe vezetett, ahol a helyi olasz vezetőkkel együtt végigjártam az összes I. világháborús magyar katonai temetőt. Nemcsak koszorúztunk, nemcsak megemlékeztünk az egyébként a Honvédség és Társadalom Baráti Kör vezetése által szervezett, részben katonákból, részben civilekből álló társasággal, hanem Gorizia, vagy magyar nevén Görz tartomány vezetésével is tárgyaltunk. Ennek a tárgyalásnak az eredményeképpen 2010 szeptemberében Hende miniszter úrral együtt vendégül láttuk a tartományi vezetőt, hogy az együttműködés lehetőségeiről beszéljünk. Itt természetesen nemcsak a sírokat, hanem a doberdói magyar kápolnát is meglátogattuk, amelynek a folyamatos karbantartására külön energiákat és figyelmet fordítunk.

Tudom, hogy képviselő úrnak igaza van, nemcsak a Kárpát-medencében, hanem azon túl is, éppenséggel Nyugat-Ukrajnában, Dél-Lengyelországban, Oroszországban és másutt is a még meglévő katonai temetőink közül nagyon sok rossz állapotban van. Itt komoly együttgondolkodás folyik a már említett Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, a Honvédelmi Minisztérium és a mi tárcánk között ezeknek a megmentése érdekében. Nagyon sok civil kezdeményezésből megújult az utóbbi években a Honvédség és Társadalom Baráti Kör, amelynek vezetésével én személyes kapcsolatot ápolok, már csak azért is, mert az én egyéni választókerületemben van a pákozdi katonai emlékhely, amely, talán emlékszik képviselőtársam, hogy az én egyéni képviselői módosító indítványommal került be a nemzeti emlékhelyek sorába. Ez a katonai emlékhely és a mögötte levő Honvédség és Társadalom Baráti Kör az egyik fő koordinálója a határon túli területeken és a távolabbi területeken levő magyar katonai emlékhelyek ápolásának.

Hogy örömhírrrel is szolgáljak, éppen most sikerült az I. világháborús emlékhelyek közül egyet felújítani, Görög ezredes úr, aki a pákozdi emlékhely vezetője most hívott, kért arra, hogy valamikor, ha lehet, akkor én vegyek részt ennek a felújított I. világháborús emlékműnek az avatásán. Hogyha belefér a programomba, meg is fogom tenni, mert mi nagyon komolyan vesszük a 2014-es évfordulóra való készülést is, és a kormány már döntött arról, hogy méltó módon emlékezzünk meg róla a széles társadalmi nyilvánosság körében bemutatandó megemlékezés-sorozatról, mert meg kell emlékeznünk a háborúról, a háború hősi áldozatairól. Egész Európában komoly programokra lehet számítani, és itt is a KIM, a HM és az EEM együttműködésével komoly programokat szeretnénk indítani. Navracsics miniszterelnök-helyettes úr ennek a kormány által megbízott felelőse, és éppen ma tárgyal a Nemzeti Kulturális Alap igazgató asszonya a megbízásokról a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum parancsnokával, ezredes úrral a már kész programoknak, programterveknek, a 2014-es kész programterveknek a finanszírozási feltételeiről.

A kolozsvári táblával kapcsolatban azt tudom mondani képviselőtársamnak, hogy ennek utána fogok nézni. Megmondom őszintén, hogy erre nem fordítottam kellő figyelmet. Hogyha esetlegesen kapok anyagokat ezzel kapcsolatosan, akkor megnézem, hogy mi a teendő.

A történelemkönyveket említette Szávay képviselő úr. Van a Publishing Hungary programunk, amelyre már utaltam, és amelynek része a külföldi könyvvásárokon való jelenlét. Abban elég jelentős forrásokat biztosítunk most magyar könyvek idegen nyelvű fordítására és kiadására, amelyre külföldi kiadók pályázhatnak. Van egy fordítástámogatási és

könyvkiadás-támogatási irodánk a Petőfi Irodalmi Múzeumnál, itt több tízmillió forintot osztottunk szét. Ha a képviselő úr elolvassa ennek a Publishing Hungary programnak a könyvkiadás támogatására vonatkozó részét, akkor abban megtalálhatja - Hatos főigazgató úr meg tudja ezt erősíteni majd a későbbiekben -, hogy a kuratórium számára, amely emellett a fordítástámogatási iroda mellett működik, kifejezetten arra fordítottunk figyelmet, feladatként határoztuk meg, hogy a korábbi évek gyakorlatától eltérően ne csak a szépirodalmi fordítás támogatását és kiadástámogatását finanszírozzuk, hanem fordítsunk kellő figyelmet a magyar művelődéstörténet, a magyar történelemtudomány, a magyar művészettörténet, néprajz és még számos területnek a támogatására is, hogy jelenjenek meg olyan könyvek, amelyek képesek hitelesen bemutatni az elmúlt 100-150 év magyar történetét, a magyar művelődéstörténetet, és nagyon fontos, hogy a magyar néprajz és a magyar népművészet is számos kiadványban tudjon megjelenni.

Egyébként nemcsak a print alapú kiadványokban hiszek, hanem azt gondolom, hogy ki kell használnunk az online felületeket is. Ráadásul ennek a munkának kétirányúnak kell lennie. Az egyik irány a tudományos irány, mert a tudományos diskurzusban részt kell venniük a magyar tudósoknak, a másik az ismeretterjesztő irány, és talán ez kapcsolódik inkább ahhoz, amit a képviselő úr mondott. Amire utalt problémaként, az egyébként valós probléma a románokkal kapcsolatban, amit még állítólag az is árnyal, hogy egyes titkosszolgálatok még arra is fordítottak figyelmet, hogy bizonyos könyvek eltűnjenek a könyvtárakból. Ezt én csak hírként hallottam, nem tudom, hogy valóban így van-e, de ezt sokan állítják. Hogy ezt mi ellensúlyozni tudjuk valahogyan - bár nem biztos, hogy az ellensúlyozás a megfelelő kifejezés erre -, hogy mi is meg tudjuk mutatni magunkat és ennek a térségnek a valós történelmét, ahhoz ilyen programokra és ilyen könyvekre szükség van.

Köszegi képviselő úr kérdéseit is köszönöm, Szabadka belvárosának a problémáját személyesen is nagyon jól ismerem. Meg kell mondanom őszintén, néha az az érzésem, hogy az államtitkári kinevezésem ebből a szempontból egy kicsit megkésve jött, de azért próbáljuk menteni azt, ami menthető. De ha megengedi, azért egy problémára felhívom a figyelmet, és ez nem Szabadka, hanem egy másik kérdés, de mutatja, hogy mennyire nehéz helyzetben vagyunk.

Amikor leégett a krasznahorkai vár, én azonnal összehívtam az NKA bizottságát, és azonnal elkülönítettünk forrást arra, hogy a krasznahorkai vár felújításához hozzá tudjunk járulni. Ez a pénz a mai napig ott van a számlánkon, valószínűleg már másra fogjuk fölhasználni, és ennek az az oka, hogy elég érdekes jelzéseket kaptunk - maradjunk annyiban, hogy jelzéseket kaptunk -, hogy nem biztos, hogy erre a másik oldalon igényt tartanak. Ezt tessék végiggondolni! Nem könnyű ez a pálya. Isten ments, hogy bármiféle diplomáciai bonyodalmat okozzak ezzel a megszólalásommal, csak szeretném jelezni, hogy mindig mindenhez két fél kell, hogy legyen a másik oldalon is fogadókészség. Ez persze nem jelenti azt, hogy nekünk nem kell innovatívan, a magunk szempontjaiból és a magunk érdekei mentén a munkánkat végezni.

A gyűjteményekre tért még ki Köszegi képviselő úr. Szeretném felhívni képviselőtársaim figyelmét arra az Ithaka-programra, amelyet megemlített Szili képviselő asszony is. Hozzánk ugyanis már többen fordultak konkrét esetekkel, hogy XY hagyatékát - Ékes képviselő asszony is jött hozzám - haza kellene hozni, és nincs rá pénz. Erre van az NKA-nak az Ithaka-programja. Tavaly októberben, amikor NKA-elnök lettem, akkor külön figyelmet fordítottam arra, hogy az Ithaka-programot felelevenítsük, továbbvigyük, és hogy legyen az idei évben is erre forrásunk. Képviselőtársaimnak szeretném elmondani, hogy tavaly 40 millió forint állt rendelkezésre, ami nem sok, azon a címen, hogy határon túli magyarok, illetve elsősorban a nyugati diaszpórában élő, egykori emigráns magyarok hagyatékát, kézíratait, könyvtárát és a többit hazahozzuk. Nem érkezett be annyi pályázat, amennyi keret erre rendelkezésre állt, megmaradt a pénz jelentős része, tisztelt

képviselőtársaim. Tehát nemhogy arról van szó, hogy nincsen pénzünk ilyen célokra, hanem nem használtuk fel, nem költöttük el, pedig ez egy régi programunk.

Én például havonta tartok sajtóreggelit az NKA-ban, hogy az újabb és újabb programjainkat ismertessük, de erre nem pályáztak az érintett intézmények. Pozitív példákat is tudok mondani: a kiváló magyar filozófus, tényleg azt kell, hogy mondjam, világhírű konzervatív filozófusunk, Molnár Tamás hagyatékát például ezen Ithaka-program keretében hozzuk haza az Akadémiai Könyvtárba. Az Akadémiai Könyvtár pályázta ezt meg, adtunk hozzá pénzt, és hazahoztuk ezt a nagyon értékes, kéziratokat is tartalmazó hagyatékot. Arra tudom buzdítani képviselőtársaimat, hogy ha ilyen problémával szembesülnek, akkor szíveskedjenek mindenkit a Nemzeti Kulturális Alap Ithaka-programjához, illetve a közgyűjteményi szakkollégium vezetőjéhez, Kenyeres Istvánhoz, a budapesti levéltár főigazgató-helyetteséhez kalauzolni.

Hoppál képviselő úr kérdésére az anyanyelv megtartásával kapcsolatosan utaltam már a jelentésre, amely számos javaslatot is megfogalmaz. Azt gondolom, hogy az anyanyelv megtartásával kapcsolatosan nem biztos, hogy egy önálló koncepciót kell kialakítani, hiszen minden fontos kulturális program, a könyvkiadás támogatásától kezdve, a magyar nyelvű színházak támogatásáig mind-mind hozzájárul az anyanyelv megőrzéséhez. Tehát itt nagyon sok program van egymás mellett, amely a magyar nyelv ápolásának és őrzésének ügyét szolgálja. Szeretném föl hívni arra is a figyelmet, hogy van egy nagyon értékes tudományos munkát is végző múzeumunk, ez a Magyar Nyelv Múzeuma Sátoraljaújhelyen - Széphalom kapcsán Kazinczyra kell utalnom -, és tisztelt képviselőtársaim, ez a múzeum a megyei múzeumi intézményrendszerből kikerül, és 2013. január 1-jétől a Petőfi Irodalmi Múzeum fiáléja lesz. Ez alkalmas fog teremteni olyan nemzetközi programok lebonyolítására is, amelyek a tudományos háttérét adják meg annak, hogy minél szélesebb körben tudja megőrizni a magyarság a Kárpát-medencében és azon túl is a nyelvét és kultúráját.

A határon túli együttműködésekre azt tudom mondani, hogy nagyon sok értékes határon túli együttműködésre van példa, és ezeket még az Unió is támogatja. Két hete avattam fel Csesztvén a Madách-kúriát, egy csodálatos kiállítást sikerült ott megnyitnom és átadnom a magyaroknak, és ezen a megnyitón részt vett a szlovák Nemzeti Múzeum egyik vezetője is. Ez egy program keretében történő felújítás, amelyet folytatunk, és megyünk tovább a Felvidékre, és januárban folytatjuk tovább. Elbizonytalanodtam most, hogy mely településeket vettük bele, és elgondolkodtam azon, hogy benne van-e ebben a programban Horpács, mert Horpács ideát van, de a lényeg az, hogy megyünk tovább, és ennek a nagyszabású programnak a keretében számos Madách-emlékhelyet, számos magyar kulturális emlékhelyet fogunk felújítani és átadni. Ez egy több százmillió forintos program, amelyben ingatlanok, kiállítások, emlékhelyek, emlékoszlopok valósulnak meg.

Ékes Ilona képviselő asszonynak a délvidéki tömegsírokkal kapcsolatos kérdésére, ha nem haragszik, nem válaszolok, ez megint egy olyan kérdés, amellyel a Nemzeti Kegyelet és Emlékhely Bizottságnak kell foglalkoznia. Szerintem érdemes lenne egyszer meghívni ide Radnainé Fogarasi Katalin igazgató asszonyt, hogy ő számoljon be ezekről a problémákról, és akkor ő részben Szávay képviselő úr kérdésére is fog tudni válaszolni.

Amit Szili Katalin képviselő asszony mondott el, erre azt tudom mondani a kulturális hagyaték megőrzésével kapcsolatban, hogy én külön figyelmet fordítok arra, hogy olyan programokat támogassunk, amelyek egy-egy speciális program kezelésére alkalmasak. Most adtunk egyéni döntéssel 15 millió forintot arra a magyarországi levéltárosoknak, hogy az erdélyi levéltárak iratjegyzékét elkészítsék. Ez egy hároméves munka, évi 5 millió forintot fordítunk erre, az összes többi környező országban ezt már megtettük.

Képviselőtársaim! Gondolják végig, hogy ennek micsoda jelentősége van! Ez nem más, mint hogy Horvátország viszonylatában három vaskos kötet, amelyben nincsen más, mint az iratok felsorolása, de ez egy életre annak a dokumentuma, hogy milyen iratoknak kell

ott lenniük a levéltárban. Ez, ha tetszik, egyfajta biztosítás és garancia arra, hogy ezek az iratanyagok ne tűnhessenek el, ezért szánunk most 15 millió forintot arra, hogy ezt megtegyük most az erdélyi magyar levéltárak teljes iratanyagával. Egy olyan iratjegyzékünk lesz, amely a jövő évtizedek kutatóinak is megkönnyíti a munkáját, de nagymértékben hozzájárul ahhoz is, hogy az identitásunk szempontjából, a történeti kutatás szempontjából fontos iratanyagokat meg kelljen őrizni.

Amit a Szlovákiai Magyar Írók Társaságával kapcsolatban mondott alelnök asszony, arra azt tudom mondani, hogy én is megkaptam az ezzel kapcsolatos dokumentumokat, a határon túli könyvkiadás kezdeményezésére vonatkozó iratokat. Szoros kapcsolatot ápolok Hodosi Gyulával, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnökének, és Nagy Erikával, a mellette dolgozó titkár asszonnyal is együtt dolgozom, és mindenről naprakész információkkal rendelkezem. Támogatjuk a határon túli magyar könyvkiadóknak az ilyen típusú összefogását, és nyitottak vagyunk a velük való együttgondolkodásra. Holnap fog hozzám jönni egyébként a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületének is a teljes elnöksége egy kétórás megbeszélésre, ahol számos kérdést fogunk áttekinteni, köztük a határon túli magyar könyvkiadás helyzetét is.

Végül elnök úrnak is azt tudom mondani, hogy a magam részéről, ha lehet, nagy szeretettel támogatom, hogy mind a Mikó-, mind a Wekerle-terv megvalósításához álljanak rendelkezésre költségvetési források. Amennyiben ebben tudok segíteni, akkor állok rendelkezésükre.

Tisztelt Képviselőtársaim! Elnézést kérek, hogy ilyen hosszan válaszoltam, de számos problémát vetettek fel. Még egyszer köszönöm szépen a megtisztelő meghívásukat, azt, hogy itt lehettem önök között, és máskor is állok rendelkezésükre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kőszegi Zoltán!

KŐSZEGI ZOLTÁN (Fidesz): Ezer bocsánatot kérek, elnök úr, csak a lelkiismeretem szólalt meg. Itt Gyóni Gézát szeretném megemlíteni, aki 95 évvel ezelőtt halt meg 33 évesen Krasznajszkban, világháborús katonaként és költőként. Csak két versét említeném, a „Cézár, én nem megyek” és a „Csak egy éjszakára” című világhírű versét, amelyek legalább húsz nyelvre vannak lefordítva. Gyóni Gézát úgy temették el, hogy a derekára egy fém övet csatoltak, tehát megtalálható, a krasznajszki temetőben van, és pontosan behatárolható a sírja, mert az osztrák főtisztek sírját egy obeliszk jelöli, és attól pontosan behatárolható. Holló tábornok úrral már lépéseket tettünk, de aztán elfulladt ez a dolog, ezért a kulturális tárca felé is jelezni szeretném, hogy 2014-ben évforduló van, születésének 130. évfordulója, ha jól emlékszem, és jó lenne addig komolyabb lépéseket tenni, és Gyóni Gézát beemlíteni a magyar meg az európai kulturális köztudatba. Úgy érzem, lelkiismereti kérdés volt számomra, hogy ezt elmondjam. Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Államtitkár úr!

L. SIMON LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Nem tovább víve a vitát, beszélgetést, de abban reménykedem, hogy Gyóni Gézát a magyar köztudatba nem kell bevinni, mert ha be kell vinni, akkor baj van. A művelt magyar emberek olvastak Gyóni Géza verseket, ezt tudom mondani, akik meg nem olvastak, azok is biztos műveltek; ez az egyik. *(Derültség.)* A másik, hogyha kapnék egy konkrét levelet - próbáltam megjegyezni, amit elmondott a képviselő úr, de hogy ne felejtsem el -, hogy foglalkozzam a kérdéssel.

Azért szeretném megemlíteni képviselőtársaimnak, hogyha már az előbb mondtam Csesztvét, hogy ha van igazán sikeres programunk, akkor az az irodalmi emlékhelyprogram,

és ez a Petőfi Irodalmi Múzeumnak köszönhető. Az elmúlt években sorra adtuk át a szebbnél szebb irodalmi emlékhelyeket, nagy nemzeti íróink emlékét ápoljuk. Én magam abban a kitüntetésben részesülhettem, hogy a felújított Vörösmarty Mihály Emlékmúzeumot én adtam át, a Lázár Ervin Emlékházat én adtam át, vagy például átadtam a csesztvéi kúriát. Abban reménykedem, hogy ugyan a határon túl van Felvidék, de azért ott lehetek az alsósztrigovai Madách-ház felavatásán is, és itt nagyon komoly eredményeket könyvelhetünk el.

Valóban, az irodalmi emlékhelyek óvása, ápolása, gondozása hozzájárul ahhoz, hogy az irodalmon keresztül a nyelvünket, nyelvi emlékeinket és az identitásunkat is őrizzük. Én oda fogok erre az évfordulóra is figyelni, de minden évben van jelentős irodalmi évfordulónk, jövőre például Gárdonyi Géza születésének lesz kerek évfordulója, amire nagy ünnepekkel készülünk, de ugyanígy jövőre Weöres Sándor kerek évforduló is lesz, és arra is készülünk, ahogyan idén is számos szép programban tudunk mind Ottlik Gézaról, mind Örkény Istvánról megemlékezni. Ezt a munkát folytatni kívánjuk, és köszönöm, hogy Gyóni Gézára itt is felhívta a figyelmünket.

Ha megengedik, akkor most elmegyek, mert már várnak a minisztériumban.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Az ülés elején államtitkár úr jelezte, hogy legkésőbb 11 órakor el kell mennie, ezért úgy gondolom, hogy az első napirendi pontot lezárhatjuk, és köszönöm szépen még egyszer, további jó munkát kívánunk!

A Balassi Intézet és a magyar kulturális diplomácia bemutatása - Előadó: dr. Hatos Pál, a Balassi Intézet főigazgatója

Javasolom, hogy ne tartsunk szünetet, mindjárt térjünk rá a második napirendi pontunkra, a Balassi Intézet és a magyar kulturális diplomácia bemutatására. Előadónk - bemutatóm még egyszer - Hatos Pál úr, a Balassi Intézet főigazgatója. Mindjárt meg is kérem, hogy térjünk rá az előadásra.

(Jelzésre.) Képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Elnök úr, engem nagyon érdekel Hatos főigazgató úr előadása, de kérem, hogy mindenképpen tartsunk pár perc szünetet, vagy udvariatlanság, de el fogok menni pár percre.

ELNÖK: Azt javasolom, hogy ne tartsunk szünetet, akinek ki kell mennie, kérem, oldja meg, és menjünk tovább. Köszönöm szépen.

Dr. Hatos Pál tájékoztatója

DR. HATOS PÁL főigazgató (Balassi Intézet): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Asszony! Képviselő Urak! Kedves Vendégek! Az ebéd előtt már igen nehéz, csak abban reménykedem, hogy L. Simon államtitkár úr megfelelő szellemi táplálékot adott itt mindannyiuknak abban a tekintetben, hogy az ebéd hiánya, vagy elmaradása, de igyekszem az elkövetkező 15 percbe beleszorítani az előadásomat. *(Elindul a vetített számítógépes prezentáció.)*

„A magyarság jó híre” a címe, mert ez a Balassi Intézet krédója, amelyet jogszabályba is foglalt a nemzeti együttműködés kormánya 2010-ben. A Balassi Intézet célja a magyarság jó hírnevét eljuttatni a nemzetek közösségébe. Ez a feladat kijelöli azt a jó hírt, amit Balassi Bálint, névadónk határozott meg ismeretes és szép versében. Ugyanakkor ez a jó hír emberi természetünk legfontosabb antropológiai állandója, nem azonos a reklámokkal, és az is bizonyos, hogy a nemzetek közössége a globalizáció világában is az a fajta egyetemesség, amelyhez a magyarságnak köze van. A nemzetek közössége ott találjon megértésre, nem valami homályos, értelmezhetetlen globalizációban.

Szeretném itt idézni azt a fajta programot, amit II. Rákóczi Ferenc édesanyja, Zrínyi Ilona adott, mielőtt száműzetésbe vonult. Ez a program szintén a jó hírnévről szól, és arról is, és ezt, azt gondolom, hogy az itt lévők mind tudják, hogy a tisztességes hírnek az egyik feltétele, hogy érintkezzünk szívesen az idegenekkel. Az tud szívesen érintkezni az idegenekkel, akinek megfelelő magabiztossága van, akit a sérelmek, a pofonok nem rántanak le a földre. Rákóczi Ferenc ilyen volt, ilyen maradt, és ilyen példát adott. A magyar példaadó nemzet, ezért van az a sok-sok sérelem, ami itt elhangzott. A magyar sokat áldozott, sokszor volt áldozati szerepben, de én azt gondolom, hogy annak a példának, az előrelátáson, az önsajnálaton való túllépésnek kell a programot meghatároznia. Ilyen volt az előzményünk is, az előző képen Zrínyi Ilona búcsúja, a munkácsi várban lévő szobor.

A magyar kulturális diplomácia vesztese az I. világháború után született meg, a trianoni katasztrófa árnyékában, alaptéziseit Klebelsberg Kunó és később Hóman Bálint fogalmazta meg. Ez a magyarság európaisága, az ezeréves államiság, illetve a magyar történelem kultúra- és civilizációteremtő folyamatossága. Azt gondolom, hogy ez a program mindenki számára vállalható, konszenzuális program 90 évvel később is. Emlékeztetném itt a jelenlévőket, hogy 85 éve született meg az a törvény, amelyet maga Klebelsberg Kunó terjesztett be a magas műveltséget szolgáló ösztöndíjakról és a külföldi magyar intézetekről. Éppen ezért én nem szeretek kulturális intézetekről beszélni. A kulturális intézet szép név, ugyanakkor a kommunizmus névadása. Magyar intézetről szeretek beszélni, a magyar a brand, a magyar az, amit szeretnénk külföldön megismertetni, hasonlóan, ahogy a franciák a francia intézetről beszélnek, a spanyolok a spanyol intézetről, a portugálok portugál intézetről. Természetesen egy nagyon tág értelemben ezek kulturális programot hordoznak, és a kulturális diplomácia céljait valósítják meg. Látható a két alapító atya, Klebelsberg Kunó és Hóman Bálint a képen.

Ezek után szeretnék rátérni arra a két stratégiai célra, amely intézetünket 2010 óta vezeti. Egyrészt a magyarság nemzeti önképének pozitív viszonyulási pontok mentén történő újragondolása. Miniszterelnök úr is többször jelezte azt, hogy a bennünk lévő, igenis magyar hagyomány az önsajnálát, az áldozati szerepbe való belemerevedés, ehelyett meg kell találnunk azokat a pozitív viszonyulási pontokat, amelyekkel barátokat szerzünk. Azt is tudni kell, hogy egy barátság, egy kapcsolat nem rögtön azzal indul, hogy a legmélyebb problémáinkat föl tárjuk. Ha barátokat akarunk szerezni, meg kell találni azokat a közös felületeket, ahol közös nyelvet találunk, és később, ha elmélyül, akkor tudunk bármit is hatékonyan megvalósítani. Lehet ellenkezőképpen is cselekedni, csak az, mint az emberi kapcsolatok természetében rejlik, szintén nem vezet sikerhez.

Ehhez képest konkrét dolog a gyorsan változó, állandóan alakuló világban Magyarország újrapozicionálása a nemzetközi tudományos, kulturális, kommunikációs erőterben. Az újrapozicionálás nem azt jelenti, hogy újrapozicionálni 20, 30, 50 év múlva, hanem olyan gyors változásokat élünk, hogy gyakorlatilag állandóan reagálni kell. Vannak olyan hagyományos barátaink, mint a finnek vagy a lengyelek, ott is szükség van arra, hogy ezt a képet állandóan megerősítsük. Újabb és újabb generációk nőnek fel, akik számára nem biztos, hogy adott az a fajta komoly történelmi barátság, amely a két nemzetet egymáshoz fűzi. Ezt legkönnyebben ott tudjuk megtenni, ahol magyarság és egyetemesség találkozik.

Meg kell találni a találkozási pontokat, hiszen vannak. Ebből fakadnak, és innen kiindulva vezethetjük be konkrét céljainkat a külföldi magyar intézetek tekintetében, amelyek a Balassi Intézetnek a legjelentősebb, de mégiscsak az egyik ága, túllépés a hagyományos kulturális diplomáciai tevékenységen, és egy partnerközpontú, projektalapú és hálózati működést megvalósító attitűd.

Azt is számba kell venni, hogy 2008 óta permanens gazdasági válságban élünk, a kulturális diplomáciára világszerte kevesebb állami pénz jut, ezért az erőforrások koncentrálására van szükség. Illetve azon a téren - azt gondolom, a Nemzeti összetartozás

bizottságán nem kell ezt külön hangsúlyozni -, amely a kulturális diplomáciát egyfajta dichotómiába kényszerítette, azaz hogy csak a külföldnek szól, és nem a helyi magyarságnak, versus csak a helyi magyarságnak, és ne a külföldnek szóljon, ezen a dilemmán már túl kell jutni. Igenis, március 15-én német nyelven meg lehet emlékezni Berlinben, pontosan azért, hogy tudják azok, akik már csak németül tudnak, és igenis a magyar szórvány, a magyar diaszpóra tagjait figyelembe kell venni, hiszen kettős kötődésük okán ők már hatékony közvetítők lehetnek az adott országban lévő magyar jelenlétnek.

Fontos egy új hungarológiai koncepció megalkotása is. A hungarológia, a magyarságtudomány, szintén 90 éves, Klebelsberg, illetve Gragger Róbert alapján született meg. Államtitkár úr már említette a Publishing Hungary programot, melyet azért is fogalmaztuk meg angol nyelven, hiszen a magyarságról rendelkezésre álló idegen nyelvű tudást kell újjászervezni. Tény és való, ami itt megemléződött, 1914-ig Erdélyről több tucat angol nyelvű könyvet adott ki az akkori Románia, míg Magyarország kettőt. Ezt tudni kell akkor, amikor azon panaszkodunk, hogy miért találnak süket fülekre olyan evidenciának tűnő magyarázatok a magyar történelmi vagy kulturális jelenlétről, amely, hála istennek, hogy egyre inkább Magyarországon már kulturális evidencia.

Azt is tudni kell, hogy egyik pillanatról a másikra ez nem megy, és azt is tudni kell, amit először mondtam, hogy barátokat kell szerezni, sokszor hideg, közönyös, nem érdeklődő embereket, közösségeket, csoportokat kell felolvasztani, és ügyesen kell eljárni, nem ajtóstól rohanni a házba, hiszen azzal csak gondot okozunk magunknak. Szívós, kemény munka ez, amire Széchenyi figyelmeztette a magyarságot, s amely sokszor nem látványos, sokszor nem eladható, sokszor nem reklámszerű.

Campus Hungary: magyar felsőoktatás központosított nemzeti marketingjének megteremtése. A magyar oktatás, a magyar felsőoktatás még mindig nemzetközi színvonalú, kevés viszont a hallgató. A demográfiai katasztrófára utalt már L. Simon államtitkár úr is, 2002 óta a Kárpát-medencei magyarság létszáma 500-600 ezerrel lett kevesebb. Borzalmas ez a szám, de a népszámlálások ezt mutatják nekünk, ugyanakkor, ha nincsenek kitöltve a kapacitások, lerobban, le tud épülni a magyar felsőoktatásnak olyan nemzetközi híré szegmense, mint a műszaki, a természettudományos képzés. Amelyik sikeresen csinálta a nemzetköziesítést, mint az orvostudomány, ott sok külföldi hallgató van, és ezek a külföldi hallgatók, akik angol vagy német nyelven kapják a tudást, a magyarság jó hírnevét, a magyar képzés, a magyar tudás jó hírnevét viszik.

Meg kell tanulniuk a magyaroknak idegen nyelven. Ahogy a holland nemzeti kultúrájánál nincsen nemzetibb - sok félreértés van Hollandiáról, az egy nagyon nacionalista ország -, ugyanakkor úgy, hogy mindenki poliglott. Ezt kell tenni, és ezt a kormány szintén felismerte, hogy minél több magyar-magyar mobilitásnak is kell lennie, és kifelé irányuló mobilitásnak. Nem teljes idejű képzéseket kell támogatnunk, hiszen azok az emberek valószínűleg elveszítettek, hanem részképzősöket, hogy németül, angolul, franciául tudjanak a magyarjaink, ehhez viszont pontosan a pozitív önkép kell.

A diaszpóra magyarsága vezetőinek és fiataljainak ennél sokkal erősebb képzésére van szükségük. Nézzük, milyen eszközrendszer áll ehhez rendelkezésre. A külföldi magyar intézetekből 19 van, Pekingben, Zágrábban, Belgrádban próbálunk újat nyitni. Miniszterelnök-helyettes úr október 23-án, nemzeti ünnepünkön jelentette be a belgrádi intézet megalakítását. Folyamatban van a pekingi intézet is, hiszen a két miniszterelnök tavaly júniusi találkozáskor, illetve idén, a kínai miniszterelnök-helyettes látogatásakor is megerősítette Kína azt a szándékát, hogy fogadja a magyar kulturális intézet, magyar intézet létesítését. Amennyiben a pénzügyi eszközök megengedik, úgy Zágrábban is, illetve Kolozsváron is nyitunk, ez még egy korábbi verzió volt. Látható, hogy milyen, főként európai országokban vannak intézeteink.

Klebelsberg a magyar kultúra nagy presztízsére épített, szép nagy palotákban kaptak otthont a Collegium Hungaricumok. Sajnos a bécsit a szocialista rendszer elkótyavetyélte, helyette egy másik lett, nem véletlen, hogy az igazságügyi miniszter a Trautson-palotában székel, amely a magyar testőrök palotája volt, később a Collegium Hungaricumé, de láthatjuk, hogy ott, ahol lebombázták a II. világháborúban, a német állam jóvoltából felépülhetett egy modern épület. Berlin jelenleg Európa Kulturális Fővárosa, ezért a vizualitás korában a magyar fotóművészet világhírű alkotásaival és kortárs nagyjával is ott kell lennünk.

Visszatérve a külföldi magyar intézetek hivatására: az egységes arculat fontos. Olyan intézetet kell felépítenünk, mint a Goethe Institut, olyan intézetet kell felépítenünk, mint a British Council. Láthatják a logót, amely egyrészt utal a nemzeti színre, a piros-fehér-zöld hármasságára, utal arra a fajta keresztzemes hagyományra, amely a magyar népművészetben változatos formában mindenütt jelen van, és tradíció és korszerűség meghatározottságában a digitális korra a pixelekkel, hiszen mindannyian pixelekkel dolgozunk napi 8-10 órában, és ezzel is számot vet. Ez az egységes logó akarja kifejezni egyrészt egy büszke nemzet hagyományait, illetve azt is, hogy van mit mondania a jövőnek.

A Campus Hungary programról röviden: nemzetközi felsőoktatási mobilitási program, a magyar felsőoktatást, a magyar képzést erősíti, és célunk a nemzetközi versenyképesség. Tény és való, erre nem költségvetési pénz jut, hanem európai uniós forrásokat használunk fel. Korábban sajnos erre nem jutott elegendő pénz.

A Publishing Hungary programról L. Simon államtitkár úr beszélt, hogy 10-12 könyvvásáron veszünk részt. 2012-ben ott voltunk Lipcsében, Párizsban, Londonban, Prágában, Göteborgban, Frankfurtban, a bécsi még előttünk van, a belgrádi és a helsinki könyvvásáron díszvendégek voltunk, és hatalmas sikerrel zárult. Belgrádban 150 ezer ember látta, egy 7 milliós országban. 150 ezer ember látta a magyar standot abban az országban, amely oly sokáig volt Magyarország ellensége, és ahol még oly sokat kell tenni azért, hogy a magyar kultúra a méltó helyét elfoglalja. A helsinki könyvvásár is sikerrel zárult, ezt Balog Zoltán miniszter úr nyitotta meg, és itt is több mint 100 ezer látogató volt egy 5 milliós országban. Magyarország közel van, és hogy kulturálisan a kis nemzetek hogyan tudnak nemzetközi szinten megjelenni, ezt mutatta meg. Szófiában fog zárulni az idei díszvendégség. Bulgária Magyarország egyik legfontosabb, legrégebb, leghűségesebb barátja a régióban, egy 7 milliós ország, ahol idén csak 15 magyar könyvet fordítottak le bulgárra.

Új hungarológiai koncepciót kell letennünk az asztalra. Itt szeretném jelezni azt, hogy a lektori hálózatot, amely Hóman Bálint miniszterségének tevékenységeként indult útra, sajnos a bolognai folyamatok ezt veszélyeztetik. Mindent megteszünk azért, hogy abban a másfél tucat országban, ahol jelen vagyunk - 1500-2000 diák kap évente magyar kurzusokat -, továbbra is jelen legyünk, ugyanakkor nagy erőfeszítéseket teszünk a külföldi hungarológiai oktatás támogatására is. Web-alapú elektronikus tananyagok fejlesztésével e-magyar iskola modulokat indítottunk. Van e-magyar néprajz, illetve, ahogy L. Simon államtitkár mondta, kiadtuk az első e-bookot, amit Richly Gábor történész, most már a Helsinki Magyar Intézet vezetője írt, és amely angolul és magyarul, két nyelven foglalja össze azokat a középkori forrásokat - Kézai Simontól elkezdve, Anonymuson át egészen a mohácsi vészig -, amelyek a magyar történelem legfontosabb forrásai és a magyar önazonosságtudat első forrásai. Jelen vagyunk tehát nemcsak a print, hanem a virtuális világban is, és szeretnénk ezt folytatni.

A nem formális hungarológiai tevékenységeket szeretnénk felkarolni, mert növekszik a magyar diaszpóra létszáma. Miközben a '45-ös, '56-os emigrációnál sokszor már a hagyatékok hazahozatala történik, azért itt én árnyaltan fogalmaznék. Azok a hagyatékok, azok a könyvtárak, amelyek élő magyar közösségek birtokában vannak, azok maradjanak ott, továbbra is szolgálják az ottani közösségek magyar művelődését, és amelyeket haza kell hozni, hozzuk haza, viszont több tízezer fiatal van Londonban, több tízezer fiatal van az

Egyesült Államokban, több ezren, ezres nagysággal vannak tele a nyugat-európai fővárosok, sokszor vegyes házasságokban születnek gyermekek.

A nem formális hungarológiai oktatást biztosítani kell, ezért csináltuk meg, hogy idén először összehívtunk több mint négy kontinensről a hétvégi magyar iskolák, vasárnapi magyar iskolák első világtalálkozóját, ahol először találkozott egymással egy Buenos Aires-i, egy torontói, egy németországi vagy éppen egy Arad menti szórványból érkezett hétvégi magyar. Ők azok, akik nem kérnek pénzt. Képzelnék el, hogy mondjuk az itt élő kisebb közösség, például a grúz közösség hétről hétre, szombatról szombatra összeszedi a gyerekeket egy nehéz hét után, és Fótról, Nagykovácsiból, Gyömrőről, Érdről vagy Budapest kerületeiből beautózik. Ugyanígy vannak Buenos Airesben vagy Bostonban a magyarok. Ezeket a tevékenységeket támogatni kell, az oktatásokat tananyagokkal segíteni kell. Itt van az első két kiadványunk (*Felmutatja.*), sajnos csak két példányt tudtam hozni. „Miénk a vár” az egyik, a magyar történelmet a legkisebbek nyelvén kell megfogalmaznunk Mátyás királytól kezdve az Árpád-házi királyainkig, közben megtanítva a magyar helyesírást, a gyöngy vagy a király szavak leírását. Az „Ünnepeljünk együtt!” a néphagyományainkat foglalja össze közmondásokkal, szintén a legkisebbek nyelvén, és ezeket a sorozatokat folytatni fogjuk.

ReConnect Hungary program: szintén angolul van, hiszen például 1,5 millió magyar él az Egyesült Államokban, pontosabban szólva 1,5 millió olyan amerikai állampolgár van, aki számon tartja magyar identitását, s közülük csak 120 ezren beszélnek magyarul. Természetesen mindent meg kell tenni azért, hogy ahol és ameddig, ott a magyar nyelv megmaradjon, de nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy azokról a magyarokról, akik már nem tudnak magyarul megtanulni, viszont érzésükben, szívéükben ott dobog a magyar büszkeség, a magyar múlt, illetve a magyar jelen iránti tisztelet, lemondjunk. Ezért hoztuk létre a ReConnect Hungary programot, amely fiatal, 18-26 éves amerikai fiataloknak az ottani Kossuth Alapítvány segítségével nyújtott kéthetes magyarországi bemutatkozást, nem iskolait hangsúlyozottan, hanem élményalapút. Megnéztek magyar tanyákat, magyar vidéket, látták a fővárost, találkoztak üzletemberekkel, fogadta őket a miniszterelnök úr a nemzeti ünnepünkön, augusztus 20-án.

Ezt a fajta programot szeretnék folytatni. Ezek a magyarok, magyar fiatalok kivétel nélkül olyanok voltak, akik másod-, harmad-, negyedgenerációsok voltak, és nem tudtak magyarul. Ha csak magyar nyelvű programot szerveztünk számukra, soha vissza nem jöttek volna a hazájukba, így viszont utánkövetéssel azt is tudjuk mondani, hogy már jövőre is szeretnék saját pénzen visszajönni. Ezt a programot szeretnék a továbbiakban is fenntartani, kibővíteni, mert nem mondhatunk le egyetlen magyarról sem.

Merre tovább? A Balassi Intézetnek inkubátor szerepet kell vállalnia. Nem feltétlenül a legismertebb, befutott magyar művészeket kell bemutatni, hiszen azok meg tudják mutatni magukat. Prioritásokat kell megfogalmazni a nehéz időkben, a fiatal tehetségeket nem szabad hagyni elkallódnia, az új nemzedékeket kell az útjukra segíteni, és a Balassi Intézetnek, túlmenően minden kulturális szerepvállaláson, a magyarság jó hírnevét kell minden eszközzel szolgálnia.

Még lett volna egy dia az internetes tananyagokról, e-hungarológiáról, Balassi-füzetekről, de ezeket már jórészt elmondtam. Köszönöm szépen a meghívást, a megtisztelő figyelmüket. Amennyiben kérdés van, természetesen állok rendelkezésükre.

ELNÖK: Köszönjük szépen, főigazgató úr. Megkérdezem, hogy kinek van kérdése, hozzászólása. Szávay képviselő úr!

Kérdések, hozzászólások

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Üdvözlöm főigazgató urat, és elnézést, hogy a tájékoztató elejéről lemaradtam, de így is elég bőséges volt, azt hiszem. Nekem két kérdésem volna, és ha véletlenül erről már volt

szó, akkor elnézést kérek érte. A Budaörsi Kollégiumnak mi lesz a sorsa, ahová a hallgatók már nem költöztek be? Az nem baj, hogy oda nem költöztek be, mert ott áldatlan állapotok voltak, ezzel én szerettem volna már korábban is foglalkozni, aztán nem maradt rá idő, de a csótányinváziótól kezdve itt elég sok minden felmerült. Látom, nem örül igazgató úr ennek, de ez ettől függetlenül így volt, ezt tudjuk mindnyájan, de örülünk, hogy legalább oda most már nem mennek hallgatók. Viszont kérdés az, hogy magával az épülettel mi lesz, hogyan fogják a továbbiakban hasznosítani? Egyáltalán, kinek a tulajdonában van az épület? Az államé, vagy az intézeté, vagy kié?

A másik egy kényesebb kérdés, amivel kapcsolatban nem volt most lehetőségem bővebben tájékozódni, de korábban érkeztek hozzám elég negatív visszajelzések, úgyhogy kíváncsi vagyok igazgató úr álláspontjába. Ez pedig a MÁSZ Hallgatói Önkormányzatával való viszony, illetve általában a diák-érdekképviselővel való hozzáállása az igazgató úrnak, amivel kapcsolatban elég komoly és - finoman fogalmazva is - negatív jelzéseket kaptam, amin azért is csodálkozom, mert igazgató úrral egy jó pár éve ismerjük egymást, méghozzá onnan, amikor ő oktató volt, én pedig hallgatói képviselő, még az ELTE-n.

Tehát igazgató úr meglehetősen hosszú ideig dolgozott együtt a Hallgatói Önkormányzattal, és többen úgy gondolják a Márton Áron Kollégiumban - nem feltétlenül a Hallgatói Önkormányzat tagjaira, hanem általában a hallgatókra gondolok -, hogy nem túlzottan kiegyensúlyozott az együttműködés az intézet igazgatósága és a diákképviselő között. Konkrétan azt fogalmazták meg a hallgatók, hogy igazgató úr nem igazán együttműködő a kéréseiket illetően. Kíváncsi vagyok, hogy mi erről igazgató úr álláspontja, hogy ön is így látja-e ezt, illetve amennyiben nem így látja, akkor miért gondolják úgy a hallgatók, hogy a hallgatói érdekképviselő nincs megfelelő szinten biztosítva a kollégiumban.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Dr. Hoppál Péter képviselő úr!

DR. HOPPÁL PÉTER (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr.

Az elmúlt héten kanadai magyar szervezeteknél jártunk, és emiatt is talán a ReConnect Hungary programot nagyon erősen üdvözölhetjük. Az a kérdésem volna főigazgató úrhoz, hogy a régebbi évtizedekben ismert debreceni nyári egyetemi programnak, illetve a Magyarországra hozott fiataloknak, az identitásukat még őrző, de az anyanyelvüket már elvesztett fiataloknak a tömegesebb, nagyobb számú becsatornázására a programokba, lát-e lehetőséget, van-e erre egyfajta expanziós esély a jövőben, mert ez valóban, ahogy ön is kiemelte, úgy tűnik, hogy az amerikai kontinensen élő magyar származású fiatalok számára egy nagyon erős identitáserősítő program lehetne. Van-e ebben bővítési lehetőség?

A másik kérdésem pedig az, hogy egyik oldalról az angolszász világban, másik oldalról a német nyelvterületen elég erőteljesen ható, markánsan baloldalinak mondható negatív országimázs az, ami megjelenik blogok formájában, illetve az ottani sajtóorgánumban, és ennek az ellensúlyozására lehetséges volna-e az egyébként 90 évvel ezelőtti klebelsbergi gondolatnak egyfajta aspektusból való kibővítése? Merthogy az nincs rendjén, hogy a 2012. október 23-i eseményeket bizonyos nyugati blogok, bizonyos nyugati sajtóorgánumok úgy tálalnak az ottani többségi társadalom felé, hogy itt a kormány mellett ezek, az ellenzék vezetők mellett pedig tízezrek mentek ki az utcára. A hírek egy része igaz, mert mint ismeretes a sajtóból, 20 ezer ember vett részt az ellenzéki megmozduláson, azonban 3-400 ezer ember vett részt a kormány melletti második békemeneten. Ez súlyos politikai kérdés, tudom, és lehet, hogy megint megosztaná az asztal körül ülő képviselőket is, de azt gondolom, hogy az ország általános megítélésének rosszat tesz az, ami ezekben a blogokban, illetve a nyugati sajtóban megjelenik. Tudunk-e, képesek vagyunk-e, vagy akarunk-e egyfajta ellensúlyt képezni, és megjeleníteni egy másik véleményt is ezen a fronton?

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Kapcsolódnék én is Hoppál Péter képviselő úrhoz, és az egyebekben akartam elmondani, de itt is megtehetem. Az elmúlt másfél héten ketten képviseltük a bizottságunkat, Kanadában, különböző területeken voltunk, illetve Latorcai alelnök úr és Horváth János korelnök úr is kint volt Kanadában, továbbá Québecben az IPU-nak volt az éves közgyűlése, és ott is voltak országgyűlési képviselők. Különböző ünnepeken vettünk részt, Winnipegben volt Hoppál képviselőtársunk, én pedig Edmontonban, Calgaryban, aztán Torontóban találkoztunk, és Ottawában is voltunk, a Kanadai Magyar Baráti Tagozat hívott meg bennünket egy rövid eszmecsere-re. Amiért én ezt elmondtam, annak az az oka, hogy az előadás is nagyon kitért a diaszpórában élőkre, illetve azokra a fiatalokra, akik már nem beszélnek magyarul.

Ünnepi beszédekert mondtunk, és ott is fogalmaztam, hogy kik vagyunk mi magyarok, és mi köt bennünket össze, és mindig kihangsúlyozzuk, főleg itthon, illetve a Kárpát-medencében, hogy az egyik nagyon fontos kapocs a nyelvünk, de ez nem evidens a tengerentúlon, és az identitásnak egyéb más formáit is meg kell keresni, ami összeköt bennünket, és ez egyre inkább nem a nyelv. Lehet, hogy afelé fogunk menni a történelemben, hogy egyre inkább a közösség nagy része, vagy egy jelentős része - mert azért másfél millió emberről beszélünk, vagy még többről, akár 2 millióról, akik - már nem beszélnek magyarul, de identitásuk még magyar, vagy részben magyar, és ők nagyon fontosak a nemzetünk számára. Ezek a programok pont ezekre az emberekre hívják fel a figyelmet, illetve őket szeretnék visszakötni a magyar nemzethez.

Amiről még beszéltem például Torontóban is, az az, hogy minden Kanadában élő magyar állampolgár, illetve magyar nemzetiségű kanadai egyrészt büszke magyar, másrészt büszke kanadai, és ők mind felfoghatók úgy is, hogy a mi nemzetünknek, a mi országunknak a nagykövetei. Minden egyes napon ők egy nagyköveti pozíciót töltenek be, ami sokszor nem hálás szerep, de őket úgy ismerik a kollégáik, munkatársaik, ismerőseik, rokonaik, a környezetük, mint magyarok, és hogyha bármi hír, bármilyen kapocs Magyarországgal kapcsolatos, vagy kötődik hozzánk, akkor rajtuk keresztül ítélnék meg bennünket, illetve ellensúlyt képezhetnek például egy sajtóhadjáratban is; ők egyébként ezt meg is teszik.

Úgyhogy nagyon-nagyon oda kellene figyelni a diaszpórában élőkre, és erre ezek a programok teljesen jók és alkalmasak. Egyébként találkoztunk olyan fiatalokkal, szülőkkel és nagyszülőkkel is, akik Balassinak köszönhetően Magyarországon vettek részt képzéseken, vagy kint Kanadában, és például egy olyan nagymamával is találkoztam, aki éppen udvarhelyi származású, de az unokái most vannak itt Magyarországon. Tehát látjuk azt, hogy működik ez a program, és jó lenne nyilván, tömegével bevonni a magyar fiatalokat, jó volna, ha nagyobb kereslet lenne erre, de ez alapvetően pénzkérdés.

Edmontonban voltunk az Alberta Egyetemen, ahol a Wirth Intézet működik, a Wirth Institute, melyet alapvetően osztrák pénzből finanszíroznak. Ez egy közép-európai intézet, amelynek célja az, hogy alapvetően kanadai kultúrával, történelemmel, irodalommal ismertesse meg a közép-európai nemzetek fiait, és éves ösztöndíjaik vannak 35 éves korig. Most éppen egy Erdélyből, Kolozsvárról származó, de Kolozsváron és Szegeden is tanult fiatal könyvtáros hölgy vesz részt ebben a programban, és ő van kint. Az ő ösztöndíjához részben hozzájárul az ottani magyar közösség is és a magyar állam is, amit nagyon jó kezdeményezésnek tartok. Jó lenne ezzel a Wirth Intézettel még jobban elmélyíteni a kapcsolatot, ez nyilván a Balassi Intézeten keresztül tud megvalósulni, és alapvetően nem pénzkérdés.

Ők azt fogalmazták meg konkrétan az egyetem részéről - úgy tudom, hogy az intézettel tárgyaltak is erről, de nem tudom, hogy pontosan hol tartanak ezek a tárgyalások -, hogy egy magyar nyelvi lektort kérnének, aki gyakorlatilag ezáltal egész Nyugat-Kanadát, vagy Kanada felét lefedné. Onnantól kezdve, hogyha van kint nyelvi lektorunk, akkor

előadásokkal akár több száz diákot is tudnának a magyar kultúrának, a magyar nyelvnek megnyerni. Egyébként igény is lenne rá nemcsak a magyarok, hanem más nemzetiségűek részéről is, hiszen nagyon sok kínai, indiai stb. tanul ezen az egyetemen. Ez egy konkrét kérdésük volt, én el is mondtam, hogy a főigazgató úrral fogunk találkozni a bizottsági ülésen, és mindenképpen fel fogom vetni ezt a kérdést. Nyilván, ez pénzbe kerül, de szerintem minimális ahhoz képest, hogy milyen haszna lehet nemzetstratégiai szempontból.

Ha több kérdés nincsen, akkor visszaadnám a szót a főigazgató úrnak.

Dr. Hatos Pál válasza, reagálása

DR. HATOS PÁL főigazgató (Balassi Intézet): Köszönöm szépen.

Az első kérdés a Budaörsi Kollégium volt. A Budaörsi Kollégium épülete 1966-ban épült a Nemzetközi Előkészítő Intézet céljaira. Az a sajnálatos, hogy 1966 óta ugyanabban az állapotban van, tehát minden évben legalább egy nyílászáró kiesett az épületből, a fűtésrendszere fenntarthatatlan volt, és sajnos a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2008 óta nem tudott olyan programot indítani, ami ezt meg tudta volna csinálni. Ugyanakkor azt is meg kell jegyezni, hogy mind a Budaörsi Kollégiumban, mind a Márton Áron Kollégium Kunigunda utcai épületében kihasználatlan kapacitások voltak, ugyanis a Márton Áron Kollégium céljaira szolgáló terek, felületek alig egyharmadát töltötték be a Kunigunda utcai épületnek, és ugyanez volt a helyzet Budaörsön is.

Célszerű volt tehát ezt a kettőt racionalizálni, ezért a sokkal jobban állapotban lévő Kunigunda utcai épületben - bár arra is ráférne a felújítás -, végeztünk tanterem-felújítást és képzési feltételeket javító munkát, és költöztettük át a Budaörsi Kollégiumot. Hangsúlyozom ugyanakkor, hogy például több mint fele a Budaörsi úti kollégiumnak bérbeadás volt, és azt gondolom, hogy nem ez a célja ennek az épületnek, hanem a határon túli, illetve a nemzetközi képzés folytatása. A Budaörsi Kollégium a magyar állam tulajdona, a Balassi Intézet csak a vagyonkezelője volt, de most visszakérül a magyar államhoz, és úgy tudom, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelőnél új funkciót kap; remélhetőleg sikerül hozzá találni forrásokat is.

A Márton Áron Szakkollégiummal kapcsolatban pontosan nem tudok mire felelni, merthogy konkrét dolog nem hangzott el azon kívül, amit az ember tanár-diák viszonyban sokszor ismer, hogy nem megfelelő az együttműködés. Megmondom őszintén, hogy azt szeretném, ha minél aktívabbak lennének magyarságismeretben a hallgatók. 2010-ben odajöttem, és vártam, hogy például mikor szerveznek Márton Áron ünnepséget. Eddig egyetlenegy nem szervezetek, én szerveztem meg. Rossz pedagógiának tartom, hogy felnőtt, huszonvalahány éves fiatalok, akik a határon túlról jönnek, és nem jut eszükbe, hogy a névadó kollégiumi szobránál legalább egy évben egyszer megemlékezzenek. Sajnos az első megemlékezésen alig voltak jelen, ott is csak kárpátaljai hölgyek, hallgatók, de remélem, hogy ez majd menni fog.

Azt is kértem, eddig még sikertelenül, de majd akkor a pedagógusaim megszervezik, hogy ne csupán formális koszorúzás, tiszteletadás legyen, ami fontos, hanem szervezzünk Márton Áron napokat, legyen művelődési verseny, kapcsolódjon az alapító egyetemes magyarságához, ami túlnyúlik országhatáron, felekezeti határon, sőt az egyik legtiszteltebb, legszentebb magyar egyike Márton Áron, tekintet nélkül arra, hogy valaki katolikus, református, vagy éppen nem istenhívó, az ő emlékéért ez a kollégium tisztelje. Azt szeretném, hogy a kollégium ebben egy kicsit megújuljon. Az is biztos, hogy újjá kell fogalmazni a hivatását, ez folyamatban van, sokkal inkább építenie kell a tehetséggondozásra.

Amikor a Márton Áron Kollégium létrejött a '90-es években, akkor még sem Erdélyben, Romániában - azért beszélek Romániáról, mert a tágabb környezetről is beszélek -, sem a Felvidéken, Kárpátalján nem voltak magyar felsőoktatási intézmények, és nem is volt igazán lehetőség bekapcsolódni a magyarországi felsőoktatási intézményekbe. Hála istennek, ez azóta, éppen az első Orbán-kormány intézkedései miatt megváltozott, és az is örömdetes hír ebből a szempontból, hogy az adminisztratív korlátok lehullottak, tehát Szlovákiából,

Romániából akadály nélkül vehetnek részt magyar nyelvű felsőoktatásban szlovákiai és romániai magyar fiatalok, és ez igaz a kárpátaljaiakra is.

A Márton Áron Szakkollégiumra ott és akkor van szükség, ahol, és amikor a szülőföldön nem biztosítható magyar oktatás. Továbbá abban a tekintetben van rá szükség - és ennek a feltételrendszerét meg kell teremteni, és itt hátrányban vagyunk, hiszen az elmúlt évtized ezt nemhogy segítette volna, hanem igazából lemállasztotta a rendelkezésre álló anyagi alapokat -, hogy itt azt kell megteremteni, hogy valódi tehetséggondozási programok indulhassanak be, és a Márton Áron Szakkollégium diákvezérei ne 8-9 év óta ott lévő, sokszor már hallgatói viszonytal sem rendelkezők legyenek. Ilyen fiatalokkal találkoztam, ők összesen két problémát vetettek fel, hogy miért nem fizetünk nekik több mobiltelefon-juttatást, meg egy hasonló dolgot. Természetesen, ha képviselő úr úgy érzi, hogy vannak ennél konkrétabb problémák, én azt gondolom, az a célunk, hogy ezeket orvosoljuk, tehát, ha konkrét problémák vannak, azokkal igyekszem személyesen foglalkozni, bár azt gondolom, a Márton Áron Kollégium vezetése gyakorlott, elkötelezett és a határon túli magyar ifjúság ügye iránt nagy energiát bevető pedagógusokból áll. Ennyit erről.

A ReConnect Hungary program bővítése: ennek a programnak az egyik újdonsága az a fajta mentalitás, hogy amerikai magyar közösségek kezdeményezték. Nem vártak magyar forrásokra, hanem megteremtették ennek az amerikai oldalát, és mi megteremtettük a magyarországi oldalát. Azt gondolom, onnantól kezdve életképes egy határon túli - és itt most egy nyugati diaszpórára gondolok -, hogyha előjön gondolatokkal, a saját részével, saját felelősségvállalással, ahogy az a hétvégi magyar iskolákban van. A kanadai magyarságban is szeretném, hogy így legyen, hiszen ott is több százezer magyar él, és ha ott is megteremtődik ez, mi állunk elébe, hogy segítsük ezt a programot, amit a Nemzetpolitikai Államtitkárság anyagi támogatásával valósítottuk meg, és szeretnénk kibővíteni.

A magyarságismeret-képzéssel kapcsolatban köszönöm Potápi elnök úrnak, hogy felhívta a figyelmet. Szeretném azt mondani, hogy tíz év óta működik, az utolsó lehelettel valósult meg 2002-ben, és bűvő pataként tovább élt. 30 magyarságismereti hallgató érkezik 4 kontinensről, akiket általában cserkészek - de nem kizárólagosan - nevelnek, akik 18-25 éves fiatalok, általában felsőfokú tanulmányaik előtt. Mi ennek a programnak a nagyon-nagyon jó oldala? Az, hogy ezek a fiatalok a magyart anyanyelvként beszélik. De álljuk meg egy szóra! Anyanyelvként beszélik egy olyan környezetben, ahol, ha kilépnek a házból, a spanyol, a portugál, a német, az angol az a nyelv, amelyen boldogulniuk kell. Anyanyelvüket édesanyjukkal, legfeljebb testvérükkel beszélik, illetve a cserkésztáborban.

Számukra az, hogy kenyeret kérjenek az anyanyelvükön, egy ismeretlen szituáció, az, hogy egy ünnepségen megértsenek olyan szóösszetételeket, amelyek természetesen, ismeretlen szituáció. Mi ebben a nagyszerű? Egy évig nagyon fogékony környezetben itt vannak, és akinek az elsődleges nyelve az anyanyelv mellett az angol vagy a spanyol, a portugál stb., egymás között, mint lingua franca, mint egy közös nyelv, magyarul érintkeznek. Tehát a magyar nemcsak anyanyelvük lesz, hanem egy olyan nyelv, amelyet a sejtjeikben megértenek, látják, hogy ez teljes jogú nyelv, és nem bocsátkozik csak ünnepélyes alkalmakra, cserkésztáborra, nem bocsátkozik csak a vasárnapi istentiszteletekre.

Nagyon népszerű a program, most fogjuk megcsinálni az Alumni részét is, hiszen, ahogy említette itt elnök úr, valóban nagykövetek ezek a fiatalok. Van olyan köztük, aki most Japánban évi 450 ezer dollárt kereső szupermenedzser, és nálunk kezdte. Nyilvánvaló, hogy ő amerikai állampolgár, de szíve ugyanúgy, ahogy George Patakinak is, a magyar ügyekért dobog. Ez az egyik dolog, amire nagyon törekednünk kell abban a tekintetben, hogy ameddig lehet, őrizzük meg a nyelvet, ahol meg nem, ott meg élesszük fel a magyar érzést azzal a bolond szép reménnyel, hogy előbb-utóbb, mert erre is van példa, és volt már rá példa, hogy harmadik generáció újra megtanult magyarul, sőt vállalatot alapított Magyarországon. Ritka, de van. Ahogy Ravasz László, nagy református püspök nevezte, igazából virágoskert egy úszó

jégtáblán a diaszpóra magyarsága. Hogy ez a virágoskert fennmaradjon, ezért kell minél több ReConnect-szerű programokat megcsinálnunk.

Külföldi blogok, politikai nyomás, igazságtalanság: azt gondolom, hogy itt elsősorban a politikának, a külpolitikának van szava. A mi dolgunk egyrészt az, hogy lassan, de biztosan felneveljük azokat a generációkat itthon, Magyarországon elsősorban, de kint is, amelyek képesek megfelelő angolsággal, megfelelő németiséggel, megfelelő magabiztossággal ott kint helytállni. Ha négy igazságtalan dolog elhangzik, mint például a helsinki könyvvásáron is négy finn értelmiségi részéről, tényleg hajmeresztő dolgok, akkor arra nem lehet azt magyarul, vagy tördelt angolsággal reagálni, hanem finn közegben finnül kell, ha egyébként alkalmat adnak rá, és ugyanezt mondom Észtországban vagy Németország esetén is.

Azt is tudni kell, hogy viharok jönnek és mennek, az a lényeg, hogy felkészültek legyünk, mint ahogy a svájci parasztnok felkészültek voltak, évszázadokon keresztül készültek arra, hogy egy évezredes álmat valósítsanak meg. Svájcban minden terméken, minden helyiségen ott van a svájci zászló azért, mert tudják, hogy olyan minőséget képvisel, amire büszkén odatehetik. Nekünk is ez a célunk. Ismét mondom azt, hogy például idegen nyelvet tanuljunk itthon minél többet, ez magyar nemzeti cél, hogy minél magyarabbak lehessünk, minél versenyképesebben képviselhesük a magyarság ügyét egy olyan világban, ahol sok a rosszakaró, és ezek a rosszakarók nem feltétlenül rossz szándékból, hanem saját érdekeiket követve cselekszenek.

Az érdekegyeztetés programját kell ebben megteremteni. Azt gondolom, hogy ha tíz éven keresztül türelmesen és szisztematikusan készülünk, akkor meglesz ennek az eredménye, de az biztos, hogy nem egyik napról a másikra. Azt is tudni kell azonban, ahogy Ottlik Géza, 100 éve született írónk is mondja, az „Iskola a határon” című művében, hogy olyan katasztrófákat ünnepeltünk, ahol a győztes már rég nincsen, nincsen Ottomán Birodalom, nincsen Habsburg Birodalom, a magyarság a túlélés népe, itt van a Kárpát-medencében. De azért azt gondolom, hogy nekünk mindig is a magyar optimizmus hangját kell sugallnunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Csak nagyon röviden szólnék, mert lehet, picit félreértett igazgató úr. A világerő nem macerálni szerettem volna önt ezzel a kérdéssel, csak pusztán jeleztem, és érdeklődtem, hogyan áll ez a dolog. Azért nem is nagyon jöttem konkrétumokkal, de ha már megkérdezte, akkor két dologra hadd kérdezzek rá. Igaz-e, jól tudom-e, amit tudomásom szerint sérelmeznek a hallgatók, de nem tudom, hogy ez így van-e, hogy a Hallgatói Önkormányzatnak nincs saját költségvetése. Amennyiben ez így van, egy picit problémás a rendezvények szervezését számon kérni rajtuk. A másik kérdésem, hogy igaz-e az, hogy teljes alkoholtilalom van a kollégiumban, beleértve a lakószobákat is. Köszönöm.

DR. HATOS PÁL főigazgató (Balassi Intézet): Igen, a második kérdésre azt kell mondanom, hogy igen, igenis alkoholtilalom van a kollégiumban, hiszen azt gondolom, hogy a magyar állam által a tanulásra és nevelés céljára adott, és nem megvásárolt helyeken nem szükséges alkoholt fogyasztani azoknak, akik itt vannak. Alkoholfogyasztásra rendelkezésre állnak azok a vendéglátó-ipari egységek, ahol kulturáltan, nyáron zöld vendéglőkben, télen bent meg lehet inni az alkoholt, és akkor nem olcsó alkoholt nagy mennyiségben, hanem pontosan a civilizált társasághoz méltó alkoholmennyiséget.

Valóban, alkoholtilalom van, ugyanis nem lehet ellenőrizni, hogy mi történik. Azt gondolom, hogy a Márton Áron Szakkollégium arról legyen híres, hogy inkább szigorú szabályai vannak, minthogy - amire sajnos volt példa az elmúlt 8 évben -, hogy cigarettacsempészet vagy egyéb dolgok középpontja legyen. Lehet, hogy szigorúnak tűnik, de

én is voltam fiatal, katonás rendben neveltek a bencés gimnáziumban, és bizony, jól megbüntettek, amikor megpróbáltam rágyújtani a cigarettára, de utólag igazat adok az igen szigorú tanárainknak. Azt gondolom, hogy az alkoholtilalom egy olyan dolog, amiért utólag csak hálások lesznek a hallgatók, ha most egy kicsit fel is vannak háborodva. De, juvenus ventus, fiatalság bolondság, a fiatalságnak mindig lázadnia kell, és örülök, ha csak az alkoholtilalom ellen kell lázadniuk.

Ami a képviselő úr másik kérdését illeti, a Hallgatói Önkormányzat költségvetését, valóban úgy látjuk, hogy mivel a Márton Áron Szakkollégium nem egy felsőoktatási intézmény, nincsen törvényi alapja, ugyanakkor nem láttuk a programokat sem. A programokra, illetve szervezésre egy szervezési keret rendelkezésre áll, ez évi 2 millió forint, amely a Márton Áron Szakkollégiumban van, ahol kulturális eseményeket szervezhetnek, sőt nemcsak kulturális, hanem szociális eseményeket, például magyar bálakat, egyebeket. Tehát azt gondolom, hogy ez a cél megvan, természetesen nem diszkrecionális jogkörben van. Ismételen hadd hangsúlyozzam, hogy ezek nem felsőoktatási autonómiával rendelkező szervezetek, hanem a magyar állam által szülőföldjükre visszatérni szándékozó, vagy oda a magyar állam által visszasegíteni igyekvő emberek, akik azzal, hogy a Márton Áron Szakkollégium tagjai lesznek, lehet, hogy egy picivel többet vállalnak magukra, többletkötelezettségeket, mint azok, akik nem így tesznek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, hogy az utóbbi kérdések alapvetően nem a mi bizottsági feladatkörünkbe tartozó dolgok. Egyetérthetünk ezekkel a dolgokkal, vagy nem, mindenkinek a saját véleményére lehet bízni, de azért van egy intézménynek, kollégiumnak vezetője, aki az előírásokat meghatározza.

Visszatérve az előző előadásra, tájékoztatóra, illetve a kérdésekre és a kérdésekre adott válaszokra, a válaszokat illetően én szeretném megköszönni még egyszer főigazgató úrnak azt, hogy eljött a bizottságunk elé, és hogy ezt a rendkívül széles körű tájékoztatást megadta. Mind főigazgató úrnak, mind az intézet valamennyi munkatársának további jó és eredményes munkát kívánunk mindannyiunk érdekében. Köszönjük szépen.

DR. HATOS PÁL főigazgató (Balassi Intézet): Én is köszönöm a meghívást és a kérdéseket is a képviselőktől. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Visszontlátásra!

Egyebek

Egyebekben három dolgot említettem volna, az egyik Kanada, amit már megtettem, a másik, hogy november 28-ára tervezzük a kihelyezett ülésünket Bécsbe. A program alapvetően Bécsre és Kismartonra fog korlátozódni. Most szervezzük, és időben meg fogjuk adni a tájékoztatást, de kérek mindenkit, hogy 28-ára próbálja meg szabaddá tenni magát, ne legyen kellemetlen, hogy odaállítunk hárman, miközben egy népes bizottságot várnak, mert azt gondolom, mint ahogy képviselőtársaim is, én magam is voltam már Bécsben, tehát nekem külön egy utazás nem szükséges ezért.

A másik, hogy szeretném bizottsági körben most megejteni, megtenni, hogy elbúcsúzzunk Tökés Esztertől, aki bizottságunk munkatársa volt, illetve pillanat, még az is. Megköszönjük másfél éves tevékenységét, munkáját, és további jó munkát, eredményekben gazdag egyéb mindent kívánunk neki. *(Az ajándék és a virág átadása.)*

Ezzel az ülést bezárom, mindenkinek jó étvágyat és jó munkát kívánok!
Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 55 perc)

Potápi Árpád János
elnök

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika